

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 25.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . . . K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat . . . . . po 31 v
 za dva- in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostopna pettirvsta po 60 vtn.
 Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Novo Koerberjevo ministrstvo.

Imamo novo ministrstvo. »Grazer Tagblatt« imenuje to ministrstvo »ministrstvo vseh svetnikov«. Uradna »Wiener Ztg.« je prinesla tozadevna lastnoročna cesarjeva pisma z dne 1. t. m. Kabinet je sledeče sestavljen:

- Ministrski predsednik: dr. pl. Koerber;
 notranje zadeve: Schwarzenau;
 finance: Marek;
 trgovina: Stibral;
 pravosodje: Klein;
 uk in bogočastje: Hussarek;
 javna dela: Trnka;
 poljedelstvo: grof Clam-Martinić;
 železnice: generalmajor Schaible;
 deželna bramba: Georgi;
 Galicija: Bobrzenski.

V ministrstvu ostanejo torej le trije člani Stürgkhovega ministrstva: Hussarek, Trnka in Georgi. Železniško ministrstvo je dobilo popolnoma vojaški značaj. Čehi imajo samo enega ministra, in sicer Trnko. Poljaki imajo sicer svojega ministra-krajana, toda strokovnega ministra nimajo nobenega. In sicer, kakor pravi »Neue Freie Presse«, radi tega, ker se pričakuje v bodočih dneh nova ureditev razmer v Galiciji. Ta ureditev novih razmer je v zvezi s proglasitvijo samostojnosti Poljske.

Nov kabinet imamo, nov tok, v koliko bo ta boljši, kakor prejšnji, in koliko bo izpopolnil upanja, katera stavi vanj nemško časopisje — bomo videli. Teško delo bo imel Koerber, toda le tedaj bo svojo nalogo uspešno rešil in koristil ljudstvu in državi, če se bo držal načela, da so vsi narodi Avstrije izvršili na bojiščih v enaki meri svojo dolžnost, zato morajo tudi vsi priti v enaki meri do svojih pravic. To je maksimum in princip, kateri mora biti merodajen za vsakega avstrijskega ministrskega predsednika, če se hoče držati.

Dunaj, 31. oktobra. (Kor. ur.) Jutrašnja »Wiener Zeitung« objavi naslednja Najvišja lastnoročna pisma:

Ljubi dr. pl. Körber!
 Odobrujoč Vaše predloge, uslišujem Svojemu ministru za notranje stvari, princu Konradu Hohenlohe-Schillingsfürstu, Svojemu ministru za deželno brambo, generalnemu polkovniku baronu Frideriku Georgiju, Svojemu justičnemu ministru dr.

Viktorju vitezu Hohenburgerju, Svojemu železniškemu ministru dr. baronu Zdenku Forsterju, Svojemu ministru za uk in bogočastje, dr. baronu Maksu Hussareku pl. Heinleinu, Svojemu ministru za javna dela, baronu Otokarju Trnki, Svojemu poljedelskemu ministru baronu Franu Zenkerju, Svojemu ministru dr. Zdislavu pl. Morawskemu Dzierzykrajju, Svojemu finančnemu ministru dr. Karlu vitezu Lethu in Svojemu trgovinskemu ministru dr. Aleksandru pl. Spitzmüllerju milostno prošnjo za odpust iz službe.

Obenem imenujem ministra izven službe tajnega svetnika dr. Frana Kleina za Svojeja justičnega ministra, generalnega polkovnika tajnega svetnika barona Friderika Georgija ponovno za svojega domobranskega ministra, tajn. svetnika barona dr. Maksa Hussareka pl. Heinleina ponovno za Svojeja ministra za uk in bogočastje, tajnega svetnika barona Otokarja Trnko ponovno za Svojeja ministra za javna dela, drugega predsednika upravnega sodišča, taj. svetnika barona Ervina Schwartzenaue za Svojeja ministra notranjih stvari, ministra izven službe, tajnega svetnika dr. Mihaela Bobrzenskega za Svojeja ministra (za Galicijo; prip. ur.), sekcijskega načelnika izven službe, tajnega svetnika dr. Fr. Stibrala za Svojeja trgovinskega ministra, sekcijskega načelnika Karla Mareka za Svojeja finančnega ministra, generalnega majorja Ernesta Schaibleja za Svojeja železniškega ministra in tajnega svetnika grofa Henrika Clam-Martinića za svojega poljedelskega ministra.

Dunaj, 31. oktobra 1916.
 Franc Jožef I. r.
 Koerber I. r.

Ljubi princ Hohenlohe-Schillingsfürst!
 Milostno Vas na Vašo prošnjo odpuščam iz službe Svojeja ministra notranjih stvari. Pridržujoč si Vašo zopetno uporabo Vam izrekam za Vaše v posebno težavnih razmerah zvesto in vdano izborno službovanje Svoje popolno priznanje in Svojo najtoplejšo zahvalo. Obenem Vas, uporabljaje § 5. osnovnega zakona o državnem zastopu, izdanega 21. decembra 1867. l., poklicujem kot dosmrtnega člana v gospodsko zbornico državnega zbora.
 Dunaj, 31. oktobra 1916.

Ljubi dr. vitez Hohenburger!
 Vašo prošnjo za odpust iz službe Mojega justičnega ministra izpolnujem milostno. Ne morem pa videti, da bi se poslav-

ljali Vi iz službe, ne da bi se spominjal s polnim priznanjem Vaših odličnih zaslug, ki ste si jih pridobili s svojim vdanim, preudarnim delovanjem v izrednih razmerah. Izrekam Vam za to Svojo najtoplejšo zahvalo.

Dunaj, 31. oktobra 1916.
 Franc Jožef I. r.
 Koerber I. r.

Ljubi dr. baron Forster!
 Ko Vas, izpolnjujoč Vašo prošnjo in pridržujoč si Vašo nadaljno uporabo v službi, milostno odpuščam iz službe Svojeja železniškega ministra, Vam izrekam za Vaše neumorno, tudi v sedanjih posebno težkih razmerah izkušeno delovanje Svoje polno priznanje in Svojo najtoplejšo zahvalo.

Dunaj, 31. oktobra 1916.
 Franc Jožef I.
 Koerber I. r.

Nato sledo lastnoročna pisma Zenkerju, kateremu izreka cesar priznanje in najtoplejšo zahvalo, dalje Morawskemu, kateremu podeljuje red železne krone I. razreda, dr. Lethu in dr. Spitzmüllerju istotako red železne krone I. razreda.

Notranji minister baron pl. Schwarzenau se nahaja v 58. letu starosti in je bil dosedaj drugi predsednik upravnega sodišča. Finančni minister Karol Marek je rojen leta 1860. v Hebu na Češkem. Pred imenovanjem je vodil proračunski oddelek v finančnem ministrstvu. Trgovinski minister dr. Franc Stibral je rojen na Dunaju leta 1854. Že leta 1899. je vodil od oktobra do januarja 1900 posle trgovskega ministrstva. Pravosodni minister dr. Fr. Klein je po kratkem presledku osmih let že drugič pravosodni minister. Na pravnem polju je strokovnjak, ustvaril nam je nov civilnopravni red in spisal mnogo juridičnih del. Dr. Klein je bil rojen na Dunaju leta 1854.

Poljedelski minister Henr. grof Clam-Martinić, predsednik desnice v gospodski zbornici, je znana politična osebnost. Rojen je bil leta 1868. Bil je zvest prijatelj ranjkega prestolonaslednika, katerega je spremljal na potovanje okrog sveta. Tudi po prestolonaslednikovi smrti je ohranil zvestobo idealom ranjkega. Od začetka vojne je bil kot ritmojster konjenice pod orožjem. — Železniški minister generalmajor Schaible se nahaja v 49. letu. Generalmajor in poveljnik brigade prometnih čet je postal leta 1915. — Poljski minister

dr. Mihael Bobrzenski je eden najvplivnejših politikov Poljske. Rojen je leta 1849. v Krakovu. Predaval je na vseučilišču staro poljsko pravo in poljsko zgodovino. Po umoru grofa Potockeja je postal gališki namestnik.

Močan lokalni potres na Spodnjem Štajerskem.

O potresu, ki je prestrašil dne 28. oktobra Gornji grad in okolico, se nam še poroča: Bil je lokalni navpični sunek, kateremu so dne 29. in 30. oktobra sledili nadaljni slabejši sunki. Te so čutili samo v okrožju kakih treh kilometrov. Najbrže se je kaj zrušilo v osrčju Menine, ker so po sunkih kazali studenci najprej stalno, pozneje pa belkasto vodo. V gozdnem okraju Gradisce ob zadreški cesti so se odločile velike skale in se zvalile na cesto. Pri nekaterih hišah v gornjegrajskem trgu so se podrli dimniki. S pročelja župne cerkve je vrglo kamenito kroglo, ki je padla z groznim treskom na pločevinasto streho nad župniščem, jo utrla ter od tod telednila na tla pred cerkvena vrata. V prvem strahu so nekateri mislili, da trg bombardirajo. V graščini so vsi prostori več ali manj razpokani. Tudi freska na stropu velike dvorane je poškodovana. V cerkvi in župnišču so se z novega pokazale in razširile stare potresne razpoke iz leta 1895, deloma so nastale nove.

Slava 97. pešpolka.

Vojak J. K. piše:
 Višek slave je dosegel 97. pešpolk pri Jurkovcu. Jurkovec, to ime se ne bo moglo nikdar imenovati, ko se bo govorilo ali pisalo o sedanji svetovni vojni, ne da bi se omenilo veliko hrabro delo, slavno vjevanje našega 97. pešpolka. Ni mogoče opisati sedanjega vedenja naših fantov v bitkah pri Jurkovcu od 4. do 10. junija t. l., ni peresa, ki bi moglo v živi luči orisati te velike čine! Ob največjem bobnečem ognju vztrajati in hladno odbijati naskok pehote 13 do 14 rojnih vrst drugo za drugo, ki je bila v veliki premoči, in samo jo zadržati, temveč tri do štirikrat v teh šestih dnevih jo vreči nazaj do prejšnjih okopov, to more preostati edino le hrabri, in smert prezirajoči vojak — in taki so naši fantje! 5. junija nanovo došla marškompanija je odšla peva-

LISTEK.

Solnce, mesec in zvezde v novembru 1916. Srednjeevdopski čas.)

Solnce stopi v začetku mesca v ozvezdju Tehtnice in v drugi polovici mesca v Škorpionu, 22. dan mesca pa preide v znanen je Strelca, to se pravi: dokonča 240 stopinj svoje poti po ekliptiki na levo stran od pomladne točke. Točki solnčnega vzhoda in zahoda se pomikata vedno bolj proti jugu. Pod ekvator se poniža solnce od začetka do konca mesca za 7 stopinj in bo na koncu mesca 14½ stopinj pod ekvatorjem. Kot, v katerem padajo zadnji dan mesca opoldne žarki na zemljo, znaša v Ljubljani 22¼ stopinj. Čimbolj se ponižuje solnce, tem krajši je dan, in od severnega tečaja se noč brez dneva pomika vedno bolj proti jugu. Če raddaljo solnca od ekvatorja odštejemo od 90 stopinj, dobimo tisto zemljepisno širino, do katere sega na severu »večna« noč in na jugu »večni« dan. V Ljubljani vzhaja in zahaja solnce ob temle času: 1. novembra ob 6. uri 42 min. vzhaja in ob 4. uri 49 min. zahaja; 30. nov. ob 7. uri 23 minut vzhaja in ob 4. uri 19 minut zahaja. V Ljubljani se torej dan v novembru skrči za 1 uro 11 minut.

Venera (Danica) preroma v letošnjem novembru ozvezdju Device od desne proti levi in gre 20. nov. pop. mimo Klasa (Spica), največje zvezde tega ozvezdja, nekaj nad 4 stopinje nad njim. Vzhaja 1. nov,

kmalu po 3. uri zjutraj, 30. novembra pa ob 4¼. Meridian prestopi v Ljubljani 1. nov. ob 9. uri 16 min. dop. v višini 46 stop. in 30. nov. ob 9. uri 33 min. dop. v višini 33 stopinj. Glede na fazo je prestopila »prvi krajec« in se bliža počasi »polni« Veneri, ki jo bo dosegla šele 29. aprila prih. leta. Od zemlje se oddalji ta mesec za 28milj. km. Če jo gledamo zjutraj, si lahko predstavljamo njeno pot okoli solnca. Hiti naprej pred nami, pa tako, da jo vedno zavija na levo; zemlja pa gre za nj, zavijajoč se tudi na levo, pa tako, da stoji ta mesec smer nje-nega gibanja skoro pravokotno na smeri Venerine poti. Solnce je pa na levo od obeh, ki se okoli njega sučeta.

Merkur je tudi na desni strani solnca, prav blizu njega. Dne 24. nov. pride zemlji ravno za solnce in se premiče potem še ves december na levo od solnca. Ves ta čas nam ga zakriva solnčna svetloba.

Jupiter je še vedno v ovnu in se giblje nazaj na desno tako, da pride na koncu mesca v Ribe. Premiče se sicer vedno v isti smeri okoli solnca. Ker je pa sedaj zemlja med solncem in njim in se ona veliko hitrejšje premika, se zdi, kakor bi šel on nazaj, kakor nam tudi na zemlji razni predmeti hite nazaj, ko se peljemo hitro naprej. Vzhaja 1. nov. (za Ljubljano) ob 4. uri 24 minut pop., 30. novembra ob 2. uri 24 min. pop.; zahaja 1. nov. ob 5. uri 54 min. zj. in 30. nov. ob 3. uri 41 min. zj. Isto stališče kakor Jupiter ta mesec ima solnce sredi aprila.

Mars je na levi strani solnca. Sredi mesca prestopi meridian poldrugo uro za

solncem. Ko bi ne stal tako nizko — na koncu mesca nad 24 stopinj pod ekvatorjem — bi se videl zvečer po solnčnem zahodu. Mesec se mu približa 26. nov. Mesec srp se takrat že vidi v večerni zarji, Mars je pa tako majhen — ima le 4 sekunde v premeru — da bi se videl le v temni noči. Solnce se mu počasi bliža in 28. feb. prih. leta ga bomo lahko videli kot zvezdo jutranjico. V zemeljsko bližino bo prišel šele 15. marca 1918. Tedaj bomo to lepo rudečo zvezdo videli celo noč na nebu.

Saturn je v Raku. V drugi polovici mesca obrne svojo pot nazaj in se premiče na desno tja do konca marca prih. leta. Vzrok te poti nazaj je isti, ki smo ga povedali pri Jupitru. Dne 15. nov. se bo Saturnu zelo približal mesec in bosta ob skupno ob istem času vzhajala. Saturn vzhaja 1. nov. malo pred tričetrt na 10. uro zvečer, 30. novembra pa kmalu po 8. uri zvečer.

Med stalnicami bo vsak olikan Slovenec moral poznati ozvezdja, ki so ob ekliptiki, tako imenovani živalski krog ali Zodiakos. Sredi novembra se vidijo ob 8. uri zvečer na nebu sledeča ozvezdja živalskega kroga. Krajevni meridian gre čez levi konec Vodnarja in desni konec Rib. Vodnar je obsežno ozvezdje, obstoječe iz neznatnih zvezdic. Tri izmed teh zvezdic tvorijo enakostran trikot. Sredi trikota je ena zvezda, svetlejša od onih treh. Ta zvezda in zvezdica v levem kotu sta skoro v ekvatorju, samo pol stopinje pod njim; ekliptika je kakih 10 stopinj pod tem trikotom. Ker so zvezde tega trikota majhne, se ob svetli mesečini ne vidi. Ozvezdje med tem

trikotom in Jupitrom so Ribe, samo majhne zvezdice. V tem ozvezdju je solnce, ko nastopi pomlad. Na levo od Rib je Oven. To ozvezdje lahko vsakdo najde, ker mu pripadajo znani Gostosevci, ki so v Bikovem trupu. Malo nižje na levo od Gostosevcev je kopica zvezd, ki ima podobo brane ali volovske glave, če jo od spred gledamo: to je Bikova glava. Če precej daleč nazaj podaljša stranice te brane, zadeneš v precejšnji daljavi dve svetli zvezdi: to so rogovji Bikovi. Če spodnji rog še podaljšaš, ti gre črta skozi ozvezdju Dvojčkov, ki ob zgoraj rečeni uri ravno vzhaja. — Na desno od Vodnarja, pa precej nižje, je Kozel, zopet same neznatne zvezdice; le dve, ki stojita blizu skupaj in sta enako svetli, sta malo večji, e potegnes Vodnarjevem trikotu od zvezde v sredi trikota čez zvezdo v desnem kotu ravno črto in jo precej podaljšaš, bo šla pot pod tema dvema Kozlovima zvezdama. Nad tema zvezdama je ena zvezda 1. reda in na vsaki strani te zvezde ena manjša. To je del ozvezdja, ki se mu pravi Orel, ki pa ne spada k živalskemu krogu. Na desno od Kozja je Strelec, eno izmed najbolj razsežnih ozvezdij. Po njem se premiče solnce konec decembra in prve tri terdne januarja. Njegove najsvetlejšje zvezde se nahajajo v Rimski cesti. Kadar mesec zvečer ni presvetel, pogledj južni del Rimske ceste tam, kjer se dotika obzorja: svetle zvezde v njej nekoliko nad obzorjem so del Strelca. Če ga poiščeš koj, ko se noč stori, ga lahko vidiš še ves november.

joč v boj. Še daleč tam pred ruskimi okopi, med pokanjem pušk in grmenjem topov si slišal petje. In dokler bi stal en naš vojak, ne bi bil tam prebili Rusi, ali, žalibog so predrla na desno od nas in smo se morali umakniti; drugače bi bili zajeti. Kljub velikim naporom, ki jih je polk prestal pri Jurkovcu, se ni čutil utrujen, nasprotno, uspešno je sodeloval pri zlomljenju zadnje sovražnikove ofenzive. Danes ni mogoče več govoriti o kaki ruski ofenzivi, ta je danes brez moči.

Silen topovski ogenj na soški bojni črti.

Besni laški napadi na Krasu in v Vipavski dolini odbiti.

Lahi so prešli k besnim napadom na celi črti pri Gorici. V Trstu praznujejo sv. Justa, mestnega zaščitnika, in ta teden so hoteli Lahi, da bi zaplapolala nad mestom italijanska trobojnica. Toda to pot jim je spodletelo. Poskušali bodo še svoje napore, vsi ti prvi boji so šele uvod k ljuti laški deveti ofenzivi, katero so Lahi že tolikokrat napovedovali in na katero stavijo že sedaj svoje posebne upe. Posebno se odlikuje v teh zadnjih bojih naše topništvo, katerega vedno Lahi v svojih uradnih poročilih omenjajo. Kakor je tudi razvidno, iz uradnega laškega poročila, postajajo Lahi zelo nervozni zaradi dozdevnih naših železniških prevozov in se zelo strašijo z našo ofenzivo.

Napade laške pehote je naše topništvo in naša pehota odbila. Laški letalci zopet strašijo okrog. Brez škode. Eno Caproni letalo smo zopet sestrelili.

Metalci min in topovi grme naprej. Včeraj in predvčerajšnjim smo čuli v Ljubljani grmenje laških topov kot še nikdar.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 31. oktobra. Uradno: **Sovražnik obstreljuje dele primorske bojne črte s topovi in z minami. Na Tirolskem smo odbili napad nekega alpskega bataljona na Gardinal v Fasanskih alpah z znatnimi izgubami za sovražnika.**

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 1. novembra. Uradno:

Na južnem krilu primorske bojne črte se je včeraj topovski in ogenj min zopet silno razvil. Sovražna pehota se je pričela približevati od 3. ure popoldne dalje v Vipavski dolini in na Krasu našim postojankam. Kjer je mislila, da more napasti naše razstreljene jarke, je tudi napadla, a napade je odbil zapiralni ogenj ali pa protisunek. Proti večeru je ponehaval ogenj; a ponoči se je zopet pričel z veliko silo.

Italijanski letalci so vrgli veliko bomb na Dutovlje, Sežano in na Miramar, a posebne škode ni.

Stotnik Schuenzer je sestrelil zvečer nad Poroškim zalivom en Caproni.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

Rim, 30. okt. V Travignola dolini (Avio) smo odbili sovražni napadalni poskus na severnih obronkih Col-Bricona. Na visokem Cordevalu je zasedel nek naš oddelek jugovzhodno Setasa z napadom naprej potisnjeno postojanko, v kateri je potem nasproti sovražnemu protinapadu vzdržal. Na Hochhu in na bojni črti julijskih alp delovanje topništva. Poroča se o izvanrednem prometu z vlakom, ki prihajajo na kolodvoru Opčina, Nabrežina in Dutovlje.

Augustova bitka ob Soči.

V »Vossische Zeitung« piše njen vojaški sodnik stotnik Salzmann o pomenu soške fronte za Italijo. Omenja zmagovito avstrijsko ofenzivo na južni Tirolskem. Avstrijci so se radi Brusilove ofenzive prostovoljno umaknili. Nato piše, kako je Cadorna prevažal čete na soško fronto. Okoli 1. avgusta so bile predpriprave končane, došle so nove množice ameriške municije, italijanske tvornice so neizmerno pomnožile svoje delo. Ta čas je imela Italija 900 neposredno pod državnim nadzorstvom stojišč tvornic za strelivo in razum teh še 800, ki so delale na račun države. Strojnih pušk je izdelavala šestkrat več kakor v začetku vojne, izstrelkov pa stokrat več. Cadorna si je mislil: Sedaj je prišel čas, da gotovo predrem in utisnem Boročevićovo levo krilo ob spodnji Soči. Monarhija je bila takrat seveda v slabem položaju, kajti na južnovzhodnem bojišču se dogodki niso vršili tako, kakor si je želelo skupno vrhovno vodstvo osrednjih držav. Nove črte končnoveljavne odpora ni bilo mogoče tako jasno videti, kakor pa je to danes mogoče. Junak iz Karpatov Boročević ni mogel računati, da mu pošljejo pomoči. Pa to je le malo ganilo trdno srce tega moža. S svojimi zvestimi četami je držal postojanke in v pariških listih danes lahko

beremo povelja, katera je dajal ta oboževanec svojih čet. Povelja, ki se roga-jo našim sovražnikom, pa kažejo vojskovodjo z velikimi duševnimi darovi v najsvetlejši luči. Tako težka postojanka je zahtevala skrajno disciplino in skrajno napeto voljo. Boročević je imel oboje in vsakdo njegovih mož, ki so se borili proti ogromni premoči, je vedel dobro: gre se za vse. Zato so držali, in čeprav jim ni mogla priti pomoč iz domovine, je fronta danes nemajajana. Domovina in z njo združene države vedo, kaj so dolžne hrabremu generalu in njegovim ljudem!

Vojvoda d' Aosta odstopil.

Haag, 31. okt. »Münchener N. Nachrichten« brzojavljajo: Vojvoda d' Aosta je odložil poveljstvo nad italijansko soško armado in sicer vsled nesporazumljenja s načelnikom generalnega štaba.

Battistijevo slavlje.

Lugano, V Cremoni so slavili 30. m. m. Battistijev spomin. Pri slavlju je izvajal med drugim minister Bissolati, da Italija ne bo odložila meča, dokler ne bo štiriglavata zver, dedna sovražnica Italije, Avstrija, premagana in razkosana. Kdor govori zdaj o miru, ta se zavzema za premirje med Nemčijo in Avstrijo. Mučenik Battisti ni žrtvoval svojega življenja. Avstrija nikdar ne upaj na odpustanje, tudi ne, kadar bodo zmagoslavne italijanske čete zmagovito vkorakale v Trident. Avstrija mora izginiti iz življenja Evrope.

Proti Bissolatijevemu govoru.

Lugano, Bissolatijev govor v Cremoni je vzbudil veliko nezadovoljnost v Italiji. »Osservatore Romano« pravi, da ni dopustno, da bi aktivni minister radi nevtralnosti Vatikana tako absurdno obrekoval papeža. Celo »Idea Nazionale«, ki hujša na vojsko, priznava, da je govoril Bissolati bolj v svojem kakor v imenu vlade.

V Italiji ne bodo enkrat na teden jedli kuhanih jedi.

»Corriere della sera« priporoča, naj se en dan na teden ne jedo kuhane jedi, ker primanjkuje premoega.

Nečak kardinala Gasparija padel.

V bojih na Krasu je padel poročnik Gaspari, nečak kardinala Gasparija.

Italijanski socialisti zahtevajo parlament.

Kolin, 31. oktobra. »Köln. Ztg.« poroča iz Lugana: Socialistični poslanci so sklenili pograjati sedanjim nastop parlamenta in zahtevali, naj se skliče italijanski državni zbor. »Corriere della sera« poroča iz Rima, da se bo v bodoči seji pečal ministrski svet z otvoritvijo državnega zbora.

Vprašanje žita.

Dne 31. oktobra je zboroval v Rimu ministrski svet, ki se je pečal s preskrbo žita Italiji.

Lugano, 31. oktobra. (Kor. ur.) »Messagero« razpravlja na podlagi ministerjalnih ugotovitev vprašanje žita Italije. Razven preskrbe vojaštva je razdelila vlada od januarja 1915 do julija tekočega leta 15 milijonov meterskih stotov inozemskega žita na civilno prebivalstvo. Toda sedaj se obnavljajo in množijo težkoče. Zadnja žetev vseh dežel, ki prihajajo na kak način v poštev za preskrbo Italije, je dosegla povprečno samo 72,5 odstotkov množine iz leta 1915. Posebno v Združenih državah Amerike je prinesla zadnja žetev samo 165 milijonov meterskih stotov nasproti 275 milijonom l. 1915 in v Kanadi 43 nasproti 102 milijonom iz prejšnjega leta. Te v prvi vrsti za preskrbo z živili Italije v poštev prihajajoče dežele so imele žetve samo 60 odtosno 42 odstotkov iz prejšnjega leta. Poleg tega je poskočila cena ameriškega žita za 220 odstotkov, medtem ko so se dvignili stroški prevoza za 600 odstotkov. V zadnjih tednih imamo zopet povišanje cen. Če se vživa pod takimi razmerami italijansko ljudstvo kruh iz pšenične moke, je to le vsled tega mogoče, ker preskrbuje žito vlada in razdeljuje po 47 lir meterski stot, katerega je sama plačala po 71 lir.

Italijanski ministrski svet.

Ministrski svet se je 31. t. m. pečal zopet z gospodarskimi zadevami.

Italijani ne pošljejo na Orient čet.

Lugano. Potem, ko je italijansko česopisje poročalo, da Italija ne more poslati čet na Orient, je objavil list »Corriere della sera« najbrže po naročilu Bosellijeve vlade ostro polemiko proti publicistoma Hervé in Herbetto, ki sta pisala, da Lahi dozdaj niso dovolj storiili. Popolnoma nemogoče je, da bi se poslala velika ekspedicija iz Albanije v Makedonijo. Kadar bo uvidel Cadorna, da je za to pravi trenotek, bo poslal na Orient večja ojačenja, a zdaj jih ne more.

Lahi na Epiru.

Amsterdam. (Kor. ur.) Neki tukajšnji list poroča iz Londona: Italijanski poslanik v Atenah je zagotovil grški vladi, da je zasedla Italija severni Epir le začasno

in da bodoča odvisnost tega ozemlja ni odvisna od nje.

Italija zaseda Epir le provizorično.

Amsterdam, 31. oktobra. (K. u.) Neki tukajšnji list poroča iz Londona, da je italijanski poslanik v Atenah podal grški vladi zagotovilo, da je zasedenje severnega Epira le provizorično in nima nikakršnega vpliva na ono, kar bi se pozneje zgodilo s tem ozemljem.

Vojska z Rusi in Rumuni.

Na rumunskem bojišču zadnje dni ni bilo važnih dogodkov. Bojevanje se je nekako ustavilo, kar na sovražni strani lahko razlagamo s pripravami za večja ofenzivna podjetja. Brezdvomno so pripeljali v Moldavo znatna ruska ojačenja, ki se tam še zbirajo. Rumunske, na naši meji stoječe sile imajo sedaj pač nalogo, da varujejo to zbiranje.

V kateri smeri bo pričel sovražnik svojo ofenzivo, o tem razpravljati bi bilo odveč. Rusko pomožno armado, ki se sedaj sestavlja, so deloma pridobili iz čet, ki so stale doslej v Galiciji proti nam. Slabitev svoje fronte pa so morali Rusi zadnji čas plačati z izgubo svojih postojank na zahodnem bregu Narajovke. V pondeljek smo tam z uspehom nadaljevali svoje napade in smo sedaj pridobili ozemlje tudi na vzhodnem bregu Narajovke ter pri Brzezanah. O položaju v Dobrudži tudi danes ni nobenih važnih poročil.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 31. oktobra. Uradno:

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Pri Oršovi in onstran južnih mejnih erdeljskih gora se bojujejo dalje. Napade, ki so jih podvzeli Rumuni severno od Črnega Kevizca in severno od Kampolunga, so se izjalovili. Na ogrski vzhodni meji in v gozdih Karpatih je bilo tudi včeraj primeroma mirno. Avstrijske in nemške sile generala pl. Falkenhayna so ujele od 10. oktobra 151 častnikov, 9920 mož; plen znaša 37 topov, 47 strojnih pušk, 1 zastavo in veliko vojnega blaga.

Vojsna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Nemške čete so se polasile pri Lignici Dolni, turški bataljoni pa južno od Brzezanov močno utrjenih sovražnih postojank; napadalec je ujel 4 častnike, 170 mož in zaplenil 9 strojnih pušk. Pri Lobačevki v Voliniji smo odbili napade Rusev.

Dunaj, 1. novembra. Uradno se poroča:

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Našim četam se je posrečilo, da so vdrle zahodno od Predeziške doline v sovražno postojanko; ob tej priliki so zaplenile 10 topov pehote in 17 strojnih pušk.

Južno od prelaza Rdečega stolpa smo pridobili na Geh.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Fo ljudi pripravi s topovi je poizkušal sovražnik, ko se je pričelo večeriti, da zopet pridobi tiste postojanke, ki jih je bil izgubil 30. oktobra na vzhodnem bregu Narajovke. Četudi je naskočil petkrat z množicami, smo popolnoma držali naše postojanke. Ravnotako so se izjalovili močni napadi na otomanske čete. Z ognjem smo pregnali sovražne oddeleke pri Bistrici Solotvinski.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Berlin, 1. novembra. Veliki glavni stan:

Postojanke, ki smo jih vzeli 31. oktobra na vzhodnem bregu Narajovke, je napadel sovražnik po močni topovski pripravi, ko se je pričelo nošiti; petkrat po vrsti smo sovražnika krvavo odbili. Tudi otomanske čete so držale pridobljeno ozemlje proti močnim napadom in so vrgle na nekem mestu, kjer je bil sovražnik vdri, sovražnika s hitrim protinapadom. Avstrijske čete so pri Bistrici Solotvinski odbile sovražne oddeleke z ognjem.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Na Erdeljskem se splošen položaj ni izpremenil. Važen uspeh so priborili avstrijski polki zahodno od predeziške ceste; vdri so namreč v rumunsko postojanko in zaplenili 10 topov pehote in 17 strojnih pušk.

Južnovzhodno od prelaza Rdečega stolpa je naš napad napredoval.

Berlin, 31. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Rus je napadel zgodaj zjutraj, ko je nekoliko pomnožil ogenj, naše ščar postojanko pri Krašina. Bil je krvav

vo odbit. Severozahodno od Berestečka pri zgornjem Sitrju so boji na predpolju izmedli ugodno za nas. Na vzhodnem bregu Narajovke so vzele otomanske čete z naskokom več predpostojank severozahodno od Moloheva. Bolj južno od tam so se polasile nemški polki važnih višinskih postojank zahodno od Feil-Krasnolesnie in odbili napade Rusev. Ujele smo 4 častnike, 170 mož in zaplenili 9 strojnih pušk.

Južnozahodno od Stanislavova ni uspel sunek ruskih oddelkov.

Bojna skupina generala nadvojvode Karla.

Na erdeljski vzhodni bojni črti je mirno. V južnem mejnem ozemlju se boji kljub močni megli in snežnemu viharju nadaljujejo. Severozahodno od Kampolunga in pri Boerzen severno od Oršova so Rumuni zaman poizkušali zopet pridobiti iztrgane jim višinske postojanke. Armada generala pehote pl. Falkenhayna je od 10. oktobra ujele 151 častnikov in 9920 mož in poleg mnogo drugega vojnega blaga zaplenila 37 topov, 47 strojnih pušk in 1 zastavo.

Balkansko bojišče.

V Dobrudži se položaj ni izpremenil.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

× × ×

Rumunsko uradno poročilo.

30. oktobra. Severna in severnozahodna fronta: Od Tölyyesa do Bekasa je slabo vreme preprečilo vsako delovanje. V brahovski dolini smo zavrtili dva sovražna napada na Clabuzetu Baialui (severno Azuge). V okoliših Dragoslavele smo na levem krilu nekoliko napredovali. Vzhodno Alute je vsako delovanje zaradi slabega vremena zelo težavno. Zajeli mo še 312 vojakov in štiri strojne puške. V oršovskem okolišju živahen ogenj. — Južna fronta: Položaj neizpremenjen.

Rusko uradno poročilo.

29. oktobra. Zapadna fronta: Ob izlivu Staboka v Stohod, v okolišju vasi Sitovičev in Rudke Mirinske ter v okolišju Belic so naši poizvedovalci izvršili uspešne poizvedovalne pohode. — Rumunska fronta: Na sedmograški fronti smo z ognjem odbili našega sovražnika in zajeli 10 častnikov in 900 vojakov. V buzeuski dolini so Rumuni zopet zavzeli hrib Colu Teschui. Severno Campolunga so naši zavezniki, Rumuni, vzeli vas Riresti, pri čemer so zajeli 300 Nemcev, pet strojnih pušk in dve bombovki. Sovražnika, čigar prednji oddelek je prodril proti Targu-Jiu v jiulski dolini, so rumunske čete porazile ter je pobegnili v hribe. Rumuni so zajeli 900 Bavarcev, dve bateriji gorskih havbic in 11 strojnih pušk. V Dobrudži tekem 28. oktobra nič izpremembe.

× × ×

Boji v prelazu Törzburg.

Berlin, 31. oktobra. »Berliner Tageblatt« poroča: Boji severno od Campolunga so se pred vsem bili v prelazu Törzburg. Rumuni so tam zavarovali vse višine. Nemci so vzeli severno od prelaza Törzburg strmi vrh, ki je bil utrjen s 15 cm topovi v oklopnih stolpih deloma s frontalnimi napadi deloma z dobro premljenimi krepki izvedenimi obkoljevalnimi manevri, pri katerih so se posebno odlikovale avstrijske čete; stolpi niso bili nič poškodovani. Naše izgube so bile le nizke.

Izpraznitev rumunskih mest.

Uz Rotterdam: Rumunska vlada je ukazala, naj se izprazni vsa velika in mala mesta, kar je povzročilo v Bukarešti tak strah, da so vsi premožni prebivalci zapustili mesto.

Prodiranje proti Tulči.

Curia, 31. oktobra. Sviciarski listi poročajo iz Milana: Sovražni konjeniški oddelki so prodrli proti ovinku Donave. Med bolgarsko konjenico in rusko-rumunskimi zadnjimi oddelki se bijejo boji med Ostrom-Igliko. Dva sovražna oddelka napredujejo ločeno ob železniški progi Babadağ-Tulča proti Donavi. Rusko-rumunske čete so izpraznile Babadağ.

Izgubljena igra Rusije v Dobrudži.

Soiija. »Vojenk Izvestija« piše o položaju v Dobrudži: Operacije v Dobrudži se bližajo koncu. Zmaga, ki smo jo tam priborili, je zmajala Rusijo in Rumunijo. Rusija je izgubila važen vojni smoter. Opustiti mora popolnoma svoje upanje, da se približa Dandanelam, a tudi s čistega vojaškega vidika je poraz Rusije težak.

Rusko-rumunska dobrobrška armada zbežala v Besarabijo.

Basel, 1. oktobra. »Ruscoe Slovo« poroča iz Reni, da sta se dve tretjini rusko-rumunske armade iz Dobrudže rešili v Besarabijo.

Rusko-rumunske izgube.

Sofija, 31. oktobra. Glasilo vojnega ministra poroča: Rusi in Rumuni so izgubili med boji v Dobrudži 120.000 mrtvih in ranjencev in 40.000 ujetnikov.

Pomanjkanje streliva pri Rumunih.

Lugano. (K. u.) Milanski listi poročajo, da Rumuniji ni toliko za to, da ji pošljejo zavezniki vojakov, kakor za to, da ji pošljejo strelivo. Čete zdaj zahtevajo, težave so le glede na topove in strelivo. Na celi erdeljski bojni črti izvajajo Rumuni protinapade in upajo, da bodo tam kmalu ustvarili trdno obrambno črto, in da bodo lahko zaobrabilni prehod čez Donavo.

Rumunska kriza.

»Bund« poroča po ruskih virih, da je rumunski kralj pozval k sebi prejšnjega ministrskega predsednika Marghilomana. Pravijo, da je stališče Bratianua omajano.

Rumuni napadajo sporazum.

Rumunski uradni list »Independance Roumaine« vodi na uvodnem mestu oster boj proti sporazumu in izjavlja: Očitki zaveznikov nasproti Rumuniji niso upravičeni, najmanj, da zasleduje Rumunija svoje lastne koristi in da so te povzročile njene poraze. Rumunsko vojno vodstvo bi ne bilo nikdar pričelo boja samo proti premočnemu sovražniku. Rumunsko vojno vodstvo in vojna vodstva ostalih zaveznikov natančno znajo, kaj je prevzela Rumunija in za kaj se je obvezala. Edino zavezniki so odgovorni za boje na rumunski bojni črti. Dolžni so zato, da vzravnavajo svoje dosedanje neuspehe.

General La Croix o vojski Rumunije.

General La Croix izvaja v »Temps«: V Dobrudži se Rumunija ne more več držati, kar vpliva na položaj na Orientu. Mackensenova armada, četudi ne nadaljuje svojega prodiranja čez Babadag, ima v rokah vsa vrata, ki vodijo v Bukarešt. Prehod čez Donavo ni lahka naloga, a če se posreči, bo sovražniku zelo koristil. Mackensen in Falkenhayn bi lahko skupno korakala proti Bukarešti. Strategično je položaj podoben bitki pri Lipskem (leta 1813.); takrat je htel Schwarzenberg s Češkega, Blücher in Bernadotte sta pa hitela od Labe; pri Lipskem so se armade nato združile in premagale Napoleona I. (Načrt bitke pri Lipskem je izdelal slavni naš Radecki, ki je bil takrat načelnik Schwarzenbergovega generalnega štaba. Op. ur.)

Maršal French v Rumuniji.

Berlin, 31. oktobra. »Tägliche Rundschau« poroča iz Curiha: Švicarski listi poročajo, da pričakujejo v rumunskem glavnem stanu maršala Frencha, ki se bo udeležil vojnega sveta, pri katerem bosta tudi navzoča rumunski kralj Ferdinand in general Berthelot.

Razdelitev delovnih sil in živil v Rumuniji.

Lugano. Italijansko časopisje poroča iz Bukarešte: Ustanovila se je centralna komisija, ki bo razdeljevala delovne sile in živila.

Peter Carp za poseben mir.

Amsterdam, 1. novembra. Bukareški dopisnik lista »Algemeen Handelsblad« poroča, da se je na zahtevo Bratianua in Avarescu vršil v rumunskem glavnem stanu kronski svet, v katerem je Avarescu razložil vojni položaj in izrazil mnenje, naj bi bila rumunska armada ob meji v defenzivi. Francoski in ruski vojaški ataše sta temu pritrdila. Peter Carp se je izrekel proti nadaljevanju vojske proti osrednjim silam in je menil, da more rumunska vlada rešiti položaj le, če sklene poseben mir z osrednjimi silami in sicer na podlagi »Status quo«. Carpov predlog so Bratianu in tovariši odklonili in sprejeli Avarescujev predlog.

Posvet poslanikov pri carju.

Stockholm, 1. nov. »Novoe Vremja« poroča Car je odredil, naj vsi poslaniki pridejo v glavni stan k važnemu posvetu. Angleški poslanik Buchman je že došel.

Železnica čez Kavkaz.

Petrograd, 1. oktobra. Predela za zgradbo železnice, ki bo šla čez glavni greben Kavkaza, so se pričela.

Poljske vesti.

Pod naslovom »Rešitev poljskega vprašanja«, prinašajo ponedeljkove večerne »Münchener Neueste Nachrichten« na uvodnem mestu sledečo vest: »Kakor se glasi, stojimo neposredno pred rešitvijo poljskega vprašanja. Med zveznimi vladami se je doseglo popolno soglasje. Potovanje državnega kanclerja v glavni stan, njegov razgovor z maršalom pl. Hindenburgom je v zvezi brezdvomno s tozadevnimi odredbami. Manifest, ki je

podpisan od obeh cesarjev, bo v najkrajšem času izšel.«

Tudi drugi listi soglašajo, da imamo pričakovati v bodočih dneh važne odločitve glede Poljske.

Samouprava mest v avstrijskem okupacijskem ozemlju. Iz Lublina poroča časnikarski oddelek vojaške generalne gubernije: »Odločba vojaške generalne gubernije glede izpeljave samouprave mest Kielce, Lublin, Piotrkow, Radom je že izdelana in že v tisku. Volilne listine se že od dotičnih magistratov sestavljajo in bodo v sredi novembra že izgotovljene in javno razpostavljene. Glede volitev v prvi kuriji se določa, da mora izmed deseterih oziroma dvanajstih mestnih svetovalcev najmanj pet zastopnikov najvažnejših stanov, in sicer en duhovnik, en jurist, en zdravnik, en tehnik in ena učna moč, da stoji vsakemu mestnemu svetu potrebne strokovne moči ob strani. V drugih štirih kurijah se vrše volitve na podlagi proporcionalnega sistema na enak način kakor pri volitvah v varšavski mestni svet. Volilni termini bodo tako določeni, da se izvedejo volitve že pred božičem, da pričnejo novi mestni zastopi z novim letom že delovati.

Na morju.**Podmorski čoln U 53 se vrnil iz Amerike.**

Berlin, 31. oktobra. Wolff javlja: Podmorski čoln U 53 se je vrnil s svojega potovanja čez Atlantski ocean domov.

Neki nemški trgovski podmorski čoln priplul v Ameriko.

Genf, 31. oktobra. Iz New Yorka: Neki nemški trgovski podmorski čoln je priplul v ameriška morja.

82 ruskih ladij potopljenih.

Ruski listi poročajo: Od začetka vojske do srede oktobra je bilo potopljenih 82 ruskih ladij.

Danci izgubili 40 ladij.

Oktober so izgubili Danci šest jadrnic in štiri parnike. Zadnje čase so izgubili Danci 40 ladij.

Sunek nemškega brodovja v Kanalu.

»Echo de Paris« javlja iz Londona: Boj v Kanalu dokazuje, kako nevaren, da je položaj. Zeebrügge je najkoristnejše sovražno opirališče in mora zato brezpogojno izginiti.

Važnost podmorske vojske.

Berlin, 31. oktobra. (K. u.) Wolff poroča: Trije podmorski čolniki, ki so se vrnili nedavno iz angleškega kanala domov, so v nekaterih dneh potopili 21 ladij z 28.500 tonami.

Haag, 31. oktobra. »Morningpost« izvaja: Vlada, parlament in časopisje sodi glede na najvažnejše vojno vprašanje nemških podmorskih čolnov politiko ptice noja. Tako se postopa, kakor da bi ne opazili vedno večje vojaške in gospodarske nevarnosti radi vedno hujše in silovitejše podmorske vojske. Ta mesec so bile večkrat na dan potopljene dvanajststotice angleških in zavezniških ladij. Ne more se utajiti, da Nemčija od pomladi ni ničesar zamudila. Podmorski čolniki Nemčije so hitrejši, trdnjši in več jih je, kakor angleških. Kaj naj temu nasproti pokaže Anglija? Vedno več ladij je potopljenih, a naše ladjedelnice ne morejo izdelati novih. Nemčija izvaja proti nam podmorsko vojsko z vso silo; v šestih mesecih bo morebiti že lahko potopila 500.000 ton. List pravi: More li Anglija to vzdržati? Kaj stori Anglija proti temu?

Boji v Macedoniji.**BOLGARSKO URADNO POROČILO.**

Sofija, 31. novembra. Uradno: Pri Koritnici smo zopet vrgli slabe sovražne oddelke, ki so prodrli nekoliko jugozahodno od Mališkega jezera. V vzhodnem delu ovinka Črne so poizkušali Srbi napadati, a smo jih vrgli s protinapadom v njih izhodne postojanke. Odbili smo tudi slab sovražni napad pri Dobrem polju. V Mogleniški dolini in na obeh straneh reke Vardar boji patrolj. Na bojni črti Belašice in pri Strumi je obstreljevalo sovražno topništvo brez uspeha nekaj krajev pred bojno črto. Na obali Egejskega morja mirno.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 31. oktobra. Veliki glavni stan: Po začetnih uspehih je bolgarska pehota v vzhodnem delu ovinka Črne s protisunkom vrgla z velikimi izgubami srbske pehote v njene izhodne postojanke.

Berlin, 1. novembra. Veliki glavni stan:

V ovinku Črne in med Dodkovem—Tabinskim jezerom so pričeli zopet grometi topovi.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko solunsko poročilo.

31. oktobra. Angleški letalci so metali bombe na važna sovražna skladišča v Demirhissar. Italijansko topništvo je obstreljevalo pri Aikndrali in severovzhodno od Dojranskega jezera Boljare, ki jih je razkropilo. Srbi napredujejo dalje v ovinku Črne. Francozi so zahodno od Presba jezera zasedli samostan Singare. Splošno slabo vreme je oviralo operacije.

Boji pri Bitolju.

»Daily Telegraph« poroča iz Aten: Po odmoru dveh dni, ki je bil potreben vsled neugodnega vremena, so pričeli Francozi in Srbi zopet napadati bolgarske utrdbe pri Bitolju. Operacije so zelo počasne; ne sme se prezreti, da se obrambna črta vedno podaljša in da so transportne težave vedno večje. Bolgarska armada je tudi zasedla lani pripravljene postojanke in je svoje rezerve zelo ojačila.

Rotterdam, 1. novembra. »Daily Telegraph« poroča iz Aten: Po dvadnevem odmoru, ki je bil radi neugodnega vremena potreben, so Francozi in Srbi zopet napadli bolgarske utrdbe pri Bitolju. Operacije so zelo dolgotrajne in ne sme se prezreti, da je obrambna črta vedno daljša in so prevozne težkoče vedno večje. Tudi je bolgarska armada zavzela v minoletem letu pripravljene postojanke in je svoje rezerve znatno ojačila.

Sedanji črnogorski dvor.

»Matin« poroča: Črnogorski kralj se je s svojim dvorom naselil v malo vilo v pariškem predmestju Neully, Boulevard Victor Hugo 58. Telesno stražo tvori 18 moč z dvema častnikoma, ki stanujejo v sosedni hiši.

Hindenburgov balkanski načrt v angleški luči.

Curih, 1. novembra. Kakor se poroča iz Londona, se peča »Observer« s Hindenburgovim velikim balkanskim načrtom in pravi, da del tega načrta meri na uničenje rumunske armade, da bi se zasedla bogata dežela in obšlo rusko levo krilo. »Observer« sodi, da se mora računati z možnostjo, da se ta veliki načrt Hindenburga lahko posreči, meni pa, da bi tudi s tem vojska še ne bila končana.

Spor med Norveško in Nemčijo.

»Corriere della sera« (po »Kölnischer Zeitung«) je objavil daljši članek, ki se peča s sporom med Nemčijo in Norveško. Sodi, da je položaj resen. Nemčiji gre za to, da odreže Rusiji pot skozi Norveško. Ni ji na tem, če bi nastopile skandinavske države proti njej. Vprizorila je zato podmorsko vojsko na norveški obali. Tudi vojske z Norveško bi se ne izognila, ker bi dobila tako opirališča svojim podmorskim čolnom pri norveški obali. Pariško časopisje že poziva Norveško, naj se pridruži sporazumu. Norveški »Extrabladet« pa pravi, d položaj ni vznemirljiv in naj se ne polaga važnost angleškemu in francoskemu časopisju, ki hujska. Narod in norveško časopisje pozna nevarnosti svetovne vojske in se ne ogreva za njo. »Politiken« v Kodaňu trdi, da se bosti Norveška in Nemčija kmalu sporazumeli. Tudi »Berlingske Tidende« sodijo, da ne bo nič hudega. V Kristianiji, glavno mesto Norveške, se je pripeljal norveški poslanik v Berlinu pl. Ditten.

Boji na zahodu.

Berlin, 31. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta kraljeviča Rupreta Bavorskega.

Neugodne vremenske razmere so omejile boje pri Somme. Sovražne oddelke, ki so napredovali proti našim postojankam severovzhodno in vzhodno od Les Boeufs, je pregnal naš ogenj. Izjalovili so se napadi ene francoske stotnije na La Maisonette. Prav tako so se izjalovili napadi čet, ki so poizkušale z ročnimi granatami udreti v naše nove jarke južno od Blaches. Napad močnih francoskih sil na Ablaincourt in na obeh straneh ceste Chaulnes-Lihons se v našem obrambnem ognju ni razvil.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Mirnejše kot prejšnje dni je bilo tudi pri Mozi. Le pri St. Mihielu je postal od časa do časa topovski ogenj močnejši.

Vzhodno bojišče.

Berlin, 1. novembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala bavorskega kraljeviča Ruprehta. V več odsekih pri Somme se je pričelo živahnije streljati, ker se je zjasnilo. Angleži so zvečer napadali z močnimi silami iz pokrajine Courcellette črto Gueudecourt-Les Boeufs. Severno od Courcellette napad v našem obrambnem ognju ni napredoval; zahodno od Le Transloy se je zrušil na posameznih mestih v pobliznjem ognju s velikimi izgubami za sovražnika.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Topovski boj na vzhodnem bregu Moze je bil le nekaj časa živahen.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

30. oktobra ob 11. uri ponoči: Južno od Somme pri La Maisonette se nadaljuje topovski boj; pehota ne deluje. Pri Verdunu precej krepko obstreljevanje na odsek Haudromont, Donaumont, gozd Fumin in na Le Chenois. Slabo vreme je trajno na celi bojni črti oviralo operacije.

31. oktobra ob 3. uri popoldne: Izvzemi trajno živahnega topovskega ognja na desnem bregu Moze v odseku Donaumont—Vause nobenega važnega dogodka.

Zmaga kralja Konstantina nad Venizelom?

London, 31. oktobra. (K. u.) »Daily Telegraph« javljajo iz Aten, da smatrajo v Atenah nepriznanje provizorične vlade v Solunu in vzpostavitev diplomatskih zvez z atensko vlado za zmago kralja Konstantina, gunarisevcev in dvorne oligarhije ter za utišanje venizelovcev.

Premestitev 5. armadnega zbora.

Pariz, 1. novembra. (K. u.) »Temps« poroča: Grško vojno ministrstvo je sedej petega irmadnega zbora premestilo iz Janine v Arto.

Tajna policija v Atenah.

London, 1. novembra. Ravnatelj »Societe Generale« pri notranjem ministrstvu v Parizu, Richard, je na poti v Atene, da bo tam nastopil kot načelnik tajne policije.

Ententina diktatura.

Atene, 31. novembra. Venizelistički list »Patris« poroča, da je pričakovati odredb francoskega admirala Fourneta proti osmim grškim diplomatom, ki igrajo posebno vlogo. Med temi sta bivši grški poslanik na Dunaju dr. Streit in dr. Essling. Dr. Streit se je zadnje dni popolnoma umaknil in se ne udeležuje več državnih poslov, med tem ko je doslej kot zastopnik dvora mnogokrat posredoval.

Aretacije Nemcev med tem ne trajajo dalje. Zadnji teden sta bila aretirana konstruktor na atenski zvezdarni König in učiteljica Wallenstein. Nemški komisijonar v Pireju, Hoffmann, je na Malti in ga je baje vojno sodišče obsodilo na smrt, 15 ton blaga, ki ga je Hoffmann imel v carinski postaji v Pireju na račun grških trgovcev, je ententa zaplenila in odpeljala.

Prvi spopad med odpadlimi in kralju zvestimi četami na Grškem.

London, 31. oktobra. (K. u.) Reuterjev urad poroča iz Soluna: Pri Gida ob železniški progi Solun—Verria se je pripetil neprijeten dogodek. Bataljon infanterije, ki je odhajal iz Verrije v Solun, so napadle čete iz Katerine, ki so ostale zveste vladi v Atenah. Na obeh straneh je padlo nekaj strelcev ter je bilo ranjenih več vojakov. Bataljon se je končno prebil skozi napadalce. To je prva sovražnost med četami obeh nasprotujočih struj grške armade.

Razna poročila.**Knez Thun umrl.**

Tičin, 1. novembra. (Kor. ur.) Danes ob 6. uri zjutraj je umrl Franc knez Thun in Hohenstein.

Proti obrekovanju belgijskega kardinala.

Pastirsko pismo kardinala Merciera.

Wolffov urad poroča: V nekaterih listih je bil govor o nekem novem pastirskem listu kardinala Mercierja, pri čemur se je o vsebini tega pastirskega pisma poročalo tako, da je moglo zavajati čitatelje v zmoto. Pastirski list vsebuje skoraj same verske stvari, priporoča vernikom, naj iščejo tolažbo v svojem trpljenju pri Bogu in naj je prenašajo v misli na večnost.

Aretacije v Italiji.

Dunaj, 1. novembra. Politična korespondenca poroča z laške meje, da so zapri ravnatelja vojne pošte v Padovi zaradi poverbe v uradu in bankirja Chiappe zaradi goljufije pri državnih dobavah.

Dva laška generala umrla.

Lugano, 1. novembra. Generalni poročnik Ruelle, ki je prve mesece vojne

poveljeval 6. armadnemu zboru, in generalni poročnik Rriguet sta umrla.

Stürmerjev naslednik.

»Tägliche Rundschau« poroča iz Stockholma: Govorica, da bo imenovan Stürmerjev naslednikom mornariški minister, se iz Petrograda potrjuje.

Strojše postopanje napram ruskim vojnim ujetnikom v Nemčiji.

Berlin, 31. oktobra. (K. u.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše pod naslovom »Protiukrepi proti protimednarodnem pravemu ravnanju z nemškimi ujetniki v Rusiji«: V zadnjem času objavljene vesti o trpljenju naših vojnih ujetnikov v Rusiji so v širokih krogih Nemčije in v nevtralnem inozemstvu pobudile ogorčenje. Pri teh objavah se je poudarjalo, da je nemška vlada, zagroživši protiukrepe, zahtevala takojšnjo odpravo teh zlih razmer. Ruski vladi stavljeni rok je sedaj potekel, ne da bi bil prišel zadovoljiv odgovor na nemško noto. Armadno vodstvo je zato pred nekaj dnevi dalo večje število ruskih častnikov, pripadajočih odličnejšim polkom, odvesti v posebne tabore, kjer ravnajo z njimi posebno strogo. Te vračevalne odredbe bodo veljale tako dolgo, dokler ruska vlada ne zadovolji nemški zahtevi.

Vstaje Berberov v Maroku.

Bern. (Kor. ur.) »Tamps« poroča iz Maroka: Francoske čete se morajo boriti z berberskimi rodovi, ki so se uprli.

Društva Ircev za Wilsona.

Iz New Yorka: Zveza irskih društev v Združenih državah je na zboru zastopnikov sklenila z veliko večino, da bo podpirala Wilsonovo kandidaturo.

Brezmesni dnevi v Belgiji.

»Voss. Ztg.« poroča iz zasedene Belgije: Belgijski generalni guverner je odredil v vseh belgijskih restavracijah, hotelih, penzionih in v jedilnicah dva brezmesna dneva.

Ameriške skrbi radi japonske politike.

New York, 31. oktobra. »Boston Transcript« objavlja članek, ki med drugim pravi: Smo na predvečer krize na Daljnem Vzhodu. Vzrok za to ne tišči niti v Ameriki niti na Kitajskem, marveč edino pri Japoniki. Japonika je došla do odločilne točke svojega narodnega življenja. Članek se sklicuje na izjave dveh japonskih listov, v katerih se povdarja osebnost in pomen grofa Terauchi, katerega so že predno je prevzel ministrsko predsedništvo, pozdravljali kot moža dneva.

Japonci proti Kitajski.

Italijanski listi poročajo iz Petrograda, da so se zbrale japonske voje ladje v Koreanskem zalivu in pri Šangaju. Na Kitajsko že deset dni niso došli japonski časopisi.

Ob Adriji.

Trst, 22. oktobra 1916.

Huda, zelo huda je ta naravna razkuševalka tržaškega mesta — slavna gospa burja! To vam je ples in dirindaj, stokanje in jokanje, cviljenje in piskanje, zmes vseh mogočih glasov in zvokov, kedar odpre ta brezobzirna zračna vladarica svoje nevidne mehove in registre. Kakor da imajo coprnice celega sveta svoj divji lov nad mestom, tako se vse stresa, žvenkeče in ropota v silovitih zračnih sunkih in vrtincih, kakor da hoče celo mesto dvigniti in odnesti visoko v zrak.

Ravno te dni si je bila ta neljuba gostinja izbrala, da je zopet enkrat precje temeljito prezračila in pretresla kosti mehkužnim in nemehkužnim Tržčanom. Zeblo in mrzlelo je, kakor da smo kje v severni Sibiriji. Vse zimске suknje, plašči, kožuh in kape, vse je prišlo na dan, da jih je burja prepahala ter jim iztolkla molje in prah. Sel, ali bolje teči si moral po ulici opetekajoč se ves čas z negotovim korakom, kakor da ti ima vsak hip zmanjkati varnih tal pod nogami. Sedaj si dobil sunek v hrbet, kot da te sto nevidnih pesti suje naprej, potem te je zopet udarilo od spredaj v obraz, da so se ti zasolzile oči in da si se moral ločiti za steber ulične svetilke. Smejati se se znanu, ki mu je nevidna tatca pred tvojimi očmi ugrabila klobuk in se vesela podila z njim po tlaku, a isti hip je imela že tudi tvojo čepico v svojih krempljih in jo vrtela pred tvojim od mraza zardelim nosom daleč tja po ulici, kakor razposajeni pobačin svojo »žgurlo«. Na ulici nisi uzrl nikjer več širokih in visokih, z vsem mogočim obloženih strašil, ki so jim dali ime moderni damski klobuki, pa tudi vsa možka pokrivala »na dva štuka« so se te dni morala lepo ponižno skriti pred vsemoglačno »signoro burjo«, ki bi z istim veseljem kakor preprostemu

zemljanu pometla makari samemu ministru cilindar raz visoko glavo.

Skoraj prehudo nas je ta vražja neugnanika pestila in pretresala več dni, pa navsezadnje smo se ji vendar že začeli smiliti. Pa je lepo čez noč spet zaprla svoje mehove in registre ter šla bogve kam drugam, kjer se je smatrala za bolj potrebno. In danes imamo kot v plačilo za prestane burne dni najkrasnejši dan prav po božji volji.

Solnce je danes tako radodarno, da se morje in ves svet veselo koplje v bogastvu njegovega zlata. In ozračje je tako čisto, tako prozorno, da lahko vidiš tja preko modre morske gladine do laškega Tržiča.

Nedelja je. Ljudje hite iz mesta na prosto uživati to božjo krasoto, solnce, zrak, zadnje zelenje jeseni.

Raz kraško planoto ni slišati skoraj ničesar. Na fronti je mirno. Lah si celo in izlizuje rane, kakor lokava lisica, ki silni v tuj kurnik, a jo čuječ varuh vedno napodi, da mora krvaveča potuhnjeno nazaj v skrivališče, kjer gladna kuje nove tatinske načrte.

Solnčno ožarjeno mirno obzorje je izvabilo celo sovražnega letalca, da se je dvignil in prišel opoldne občudovat iz zračnih višav ta lepi tako trdovratno branjeni Trst. Sto in sto pogledov je zrl raz morskega obrežja na belo svetlikajočo se točko, ki je naglo plula nad morjem proti mestu. Pa kmalu so se pričele oglašati baterije, okoli letalcev so vstajali rdečkastobeli kosmiči dimi in ubogi laški pilot se ni upal več nadaljevati svojega zračnega izleta. Možu je vpadel hitro pogum in obrnil je junaško svoj zračni bicikel nazaj proti varnejšim krajem še prej, nego je začelo drdati v smeri od sv. Andreja sem letalo našega pogumnega Banfiel-da, ki ima res »Schneida« za vse laške zračne junake. On je vedno na svojem mestu, čim se pojavijo nasprotniki, vedno pripravljen meriti se z njimi na življenje in smrt.

To je naša sreča, naša rešitev, da so naši ljudje boljši, pogumnejši nego sovražniki. Ako bi bili oni boljši ali če bi bili le enaki našim junakom, potem bi morali napraviti križ čez naše račune. Sovražnik bi nas potem pohrustal in požrl. A naše ljudi dela tudi toliko vstrajnejše in močnejše, ker se zavedajo, za kaj se gre. Če tudi pet roparjev napade tvojo hišo in če si ti tudi sam, vendar te zavest nevarnosti, zavest, da moraš braniti svojo last, napravi junaka, da se ne vstrašiš premoči. Taki junaki so naši branitelji, a sovražnik se mora zavedati, da je le izdajalec, ropar, zato ne more imeti tiste moralne sile, ki dela človeka močnega tudi fizično. Imb.

Vojaške vesti.

+ **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila poročnik 87. pp. Franc Volavšek in poročnik 7. pp. Filip Möck. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 17. pp. Teofil Zurkanowicz, generalni major Gustav Globočnik, poveljnik neke gorske brigade in nadporočnik avditor Josip Fon. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil višji zdravnik 17. pp. dr. Adolf Klauer. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila tit. narednik 97. pp. Jakob Smrdel in tehnični pomočnik v garnizijski bolnišnici št. 16 Franc Tomazič. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: rez. četovodja Jeraj Franc in pešec Stalcer Ferdinand, oba pri 17. pp.; nad. ognjčar Turnšek Miroslav, četovodja Hočevar Ivan in desetnika Černe Andrej in Salzer Franc, vsi pri 7. polj. top. p. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: predmojster 5. trd. top. p. Kogoj Jakob; četovodja Colja Ivan, desetnika Habjančič Andrej in Knol Karel, predmojstri Geršak Mihael, Figelj Anton in Fras Ivan in topničarja Kranjc Mihael in Čerjarič Alojzij, vsi pri 28. polj. top. p.; predmojster Musič Lovrenc, topničarji Gajšek Alojzij, Jeriha Anton, Just Rihard, Ribič Alojzij, Trebec Jakob, Udovičič Anton in Valentič Leopold, vsi pri 6. težkem polj. top. p.; tit. desetnik 97. pp. Debarba Josip; desetnik 15. tren. div. Pečnik Ivan.

— **Iz seznama izgub št. 477.** Poročnik Čuk Rudolf, 5. dom. pp., 12. s., Prosek, 1892, mrtev (5/7. 1916); inf. Berložnik AL, 4. dom. pp., Selja, 1893, mrtev (9/6. 1916); inf. Bister Gregor, 4. dom. pp., Bistrica, Korosko, 1887, mrtev (27/8. 1914); inf. Čermak Ivan, 4. dom. pp., Dobrova, 1893, mrtev (3/6. 1916); inf. Dobnik Bogomir, 4. d. pp., 8. s., Konjice, 1890, mrtev (27/8. 1914); poddes. Fidel Martin, 97. pp., 2. s., Jelšane, 1892, mrtev (21.—30/6. 1916); inf. Gorkič Mihael, 5. dom. pp., 5. s., Vrtojba, 1874, mrtev (6.—7/7. 1916); četovodja Horvat

Franc, 4. dom. pp., 9. s., Ptuj, 1887, mrtev (27/8. 1914); inf. Horvat Lovrenc, 26. dom. pp., 5. s., Ptuj, 1896, mrtev (30/6. 1916); četovodja Jožef Pavel, 47. pp., 3. s., Glodbasnica, 1889, ujet inf. Kljun Leopold, 97. pp., 5. s., Sežana, Naklo, 1888, mrtev (1.—10/6. 1916); inf. Kobalj Henrik, 5. dom. pp., 18. s., Postojna, Višnje, 1890, mrtev (4.—6/7. 1916); inf. Krajnc Ivan, 5. dom. pp., 2. s., Ptuj, 1892, ujet; poddes. Leban Bruno, 5. dom. pp., 3. odd. stroj. pušk., Trst, 1895, mrtev (3. do 5. 7. 1916); inf. Maček Jurij, 47. pp., 9. s., Maribor, 1894, ujet; inf. Nardin Alojzij, 97. pp., 1. s., XIX. marštot., Vrtojba, 1897, mrtev (1. do 10. 6. 1916); inf. Pahor Karol, 4. dom. pp., Opatjeselo, 1893, mrtev (1. 6. 1916); inf. Pečovnik Anton, 4. dom. pp., 7. s., Braslovče, 1893, mrtev (20. 6. 1915); inf. Rabič Jakob, 2. dom. pp., 9. s., Radovljica, 1876, ujet; inf. Rahle Josip, 5. dom. pp., 12. s., Vrhole, 1891, mrtev (3. 7. 1916); desetnik Rozman Josip, 5. dom. pp., 3. s., Šmarje, 1879, ujet; inf. Rozman Josip, 5. dom. pp., 2. s., Trst, 1896, ujet; inf. Semenčič Josip, 5. dom. pp., 3. s., Lož, 1880, ujet; inf. Skapin Anton, 5. dom. pp., 3. s., Tomaj, 1882, ujet; inf. Sperne Franc, 5. dm. pp., 3. s., Tomaj, 1874, ujet; pdd. Stipančič Oton, 5. dom. pp., 11. s., Trst, 1889, mrtev (3.—5. 7. 1916); poddes. Vrečko Karol, 5. dom. pp., 3. s., Celje, 1891, ujet; inf. Zupanc Mihael, črnovoj. inf. bat. IV. 2. 1. s., Toplice—Straža, 1878, mrtev (26.—29. 7. 1916).

Po svetu.

— **Ujeli so se — navijači cen s papirjem!** Pred nekaj časa so šle po vseh listih vesti, kako silno da manjka papirja, in vsled tega so šle seveda cene kvišku. Nemška vlada je izdala ukaz, da se mora s papirjem na vsi moč štediti tudi po uradih, da se pride v okom velikemu pomanjkanju. Zdaj je pa organizacija nemških producentov papirja naznanila vladi, da ni nobenega vzroka štediti s papirjem, ker je blaga dovolj in bi se papirna industrija silno oškodovala, ako bi vlada na svoji naredbi vstrajala. Navidezno pomanjkanje papirja izvira le odtod, ker so se nekateri z njim preveč založili in so ga zadrževali. Torej vun s papirjem, ampak — to prosimo, po starih cenah!

Redovnica postala meščanka v Reki. Te dni je položila meščansko pri-seg o. m. Hildegarda Volk, učiteljska kandidatinja za meščanske šole v mestnem samostanu č. m. benediktink v Reki. Iz ozirov na klavzurne predpise se je podala zaprisežna komisija sama v samostan, kjer se je v govorilnici izvršil zaprisežni obred.

To so zločinci. Lvovski trgovec in cesarski svetnik Ozijas Schlosser, jud, imejtelj častnega znaka 2. razreda »Rdečega križa« je stal te dni kot »vojni dobavitelj« pred dunajskim domobranskim div. sodiščem in bil obsojen radi zločina proti vojni moči države na tri leta težke ječe in na izgubo naslova ces. svetnika in častnega znaka Rdečega križa. Dobavil je bil državi za drag denar vojaške odeje, čevlje in snežne čepice, kar je pa bilo vseukup zanič. Zaslužil je pa samo pri odejah 69.000 K. — Tovarnar dežnikov, komerčni svetnik Leopold Weinberger na Dunaju, tudi žid, je bil zvedel, da potrebuje vojna uprava mnogo vreč. Obenem je pa izvohal, da je pri neki banki zastavljenih 120.000 vreč, katerih lastnik ne more rešiti. Brž je potem svojih posredovalcev posegel po vrečah, a še predno je kupčijo sklenil, je ponudil vreče vojni upravi, in sicer vrečo za 30 h dražje, nego je imel sam plačati. Tako bi bil kakor bi mignil, zaslužil svojih 36.000 K. Vojno ministrtvo je pa pravočasno zvedelo za njegove domoljubne namene in ga pravilo pred očiščeno. Obsojen je bil na 1 teden strogega zavora in 1000 K globe.

Svarilo pred špekulanti z zemljišči. C. kr. poljedelsko ministrtvo je z razpisom z dne 10. oktobra 1916, št. 29.463, opozorilo na svarilo poveljstva jugozapadne fronte, tihoče se brezvestnih špekulantov z zemljišči ozir. kmečkimi posestvi. O tem svarilu so bile okrajne oblasti že obveščene. Vzlic temu se vnovič pozivljajo, da z vso energijo nastopajo proti brezvestnežem, ki skušajo premočiti in zapeljati kmečke posetnike, da bi prodali svoja zemljišča. C. kr. okrajnim oblastvom je naročeno, da se takim pojavom brezpogojno upro in da zastavijo ves svoj vpliv, da preprečijo take nezmi-selne prodaje.

Kako visoko toploto prenese človek? Najvišja toplota našega poletja doseže redko tako višino, da bi bila škodljiva človeškemu zdravju. Kaj drugega pa je v tropičnih deželah, kjer je celo leto vsaj tako visoka toplota kakor v zmernem pasu v najbolj vročih dneh. Tako je n. pr. v Sahari 50° C prav navadna, skoraj vsakdanja toplota. V avstralski puščavni je do ginal popotnik Stuart l. 1845. toploto 44° C v senci in 68° C na solncu. Po svoji peklenki vročini so znane pokrajine okoli Rdečega morja in Perzijskega zaliva. Vsi,

kateri so se vozili po morju, so zaznamovali v onih krajih na krovu toploto 50 do 60° C v senci. Nič hladnejše nego v Sahari ali okoli Rdečega morja je v puščavah v južni Kaliforniji. Prebivalec srednje Evrope še navadno ne misli, da more belokožec živeti v taki vročini. Ali v resnici prenese človek znatno vročino. Dokazano je, da človeško telo prenese vročino, ki bi zado-stovala, da se speče kos mesa, a le s pogojem, da je telo dobro zavarovalo pred stikom z dobrimi prevodniki toplote. Dva Angleža sta to dokazala s preiskusom. Zlezla sta v peč, ki so jo polagoma kurili, in sta prenesla v njej vročino, pri kateri bi se bila voda skuhala. Mislijo bi se, da utegne taka vročina škoditi tkaninam človeškega telesa. Ali človeško telo se najbolje samo varuje vročine in sicer s tem, da izločuje pot, ki se izpreminja v paro in tako porabi telo prebitok svoje vročine, katera bi mu mogla škodovati.

Cigani na Bolgarskem. Na Bolgarskem so cigani jako razširjeni. V Sofiji je kar celo cigansko predmestje, ki nudi nad vse zanimivi pogled, posebno za tužce. Njih bivališča pa niso navadna predmestna poslopja, ampak lesene kolibe in bore bajte. Mnoga ciganska »vila« je zbita iz praznih plehastih petrolejskih posod, ali samo iz ostankov starih kosov pločevine. V taki skrpučani kolibi živijo dve ali tri družine. Njih družinsko življenje je jako blagoslovljeno, mladih cigankov kar mr-goli krog ciganskih kolib. Sicer skrite slike domačega in družinskega življenja so tu odkrite človeškim radovednim očem. Tu-kaj je videti več dečkov nego deklic. Deklice se možijo večkrat že v 14. letu, in 28letna ciganka je včasih že babica. Glavar take ciganske družine je nosilec skup-nih bremen, ali pa se peča s pocinjevan-jem bakrene oprave in posode. Navsezgo-daj korakajo po sofijskih ulicah, in ko na-bera po hišah poškodovane posode, si po-stavijo tabor sredi javne ulice, kjer izvršu-jejo svojo obrt do trde noči. Bajce se nik-dar ne zgodi, da bi izneverili izročene jim predmete.

Roparski morilec pred sodiščem. Pri praškem divizijskem sodišču se je vršila razprava proti dragoncu Antonu Werner radi roparskega umora, dezertacije in tatvine. Werner je vse priznal. Bil je obsojen na 16 let težke ječe.

Posvetil jima je. Znameniti govornik p. Zolchi je šel nekoč po tržetskih stopnicah navzgor. Naproti mu prideta dve dami. Videti osivele lase, se hočeta posaliti z njim in ena mu pravi: »Oče, zimo imamo pred durmi; na gori sneži!« — »Bo že tako,« odgovori hladno stari redovnik, »ker vidim, da gredo krave v dolino.«

Skoroda. Kralj Ferdinand rumunski: »O ti nesrečna stvar, kako bo to končalo? Kmalu bom moral svojo prestolico imeno-vati Buk-arest!«

Dnevne novice.

— **Najvišje pohvalno priznanje za izvršno službovanje pred sovražnikom** je dobil generalni major Gustav Globočnik, poveljnik neke gorske brigade.

— **Na bojišču odlikovani Slovenci** Piše se nam: Odlikovani so Slovenci četovodje Miha Sadjak od Šmihola nad Pliberkom četov. Paul Krušič iz Rožne doline, Kapel iz Kalobja pri Celju s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. Pošiljamo domoljubne pozdrave: Aleš Vurden, podd. Gustl Suler, Franc Kristan, Stefan Wesenjaki, Anton Emeršič.

— **»Slovenec« na Štajerskem.** Naš list se prodaja na Štajerskem v naslednjih krajih: Brežice: Ant. Umek, trgovec; Celje: Gorihar & Leskovšek, trgovina, Jurij Adler, knjigarna, Pavla Pernat, tobakarna v Nar. domu; Gradec: Jos. A. Kienreich, knjigarna, Sackstraße, Al. Klöckl, tobakarna, Jakominiplatz; Judenburg: Franc Janiš in Krist. Polz, tobakarji; Leoben: Avg. Nickl, Kärntnerstr., Rup. Nickl, Hohmann-gasse; Ljutomer: Alto Huber, knjigarna; Maribor: Prodajalna tiskarne sv. Cirila, L. Machalka, tobakarna, Herreng., K. pl. Nadwornik, Burggasse; Murau: E. Liebenwein na kolodvoru; Ptuj: knjigarna W. Blanke in trafikar Mar. Martini, Hauptpl.; Radgona: Fran Semlitsch, knjigarna in Fran Horwath, trgov; Slov. Bistrica: trgov. Roza Pitschl; Trbovlje: Mar. Zupančič, in Ana Bajda v Lokah; Veržej: M. Koroša; Weiz: knjig. Karol Haas; Zagorje ob S.: Ljud. gospod. zadruga; Zidani most: Mary Petermann na kolodvoru. — Prodaja se povsod izvod po 10 v. in ga nihče ne sme dražje prodajati. Vsak nasproten slučaj naj se takoj naznani našemu upravnštvu.

V Komendi je umrla 29. oktobra Katarina Faganek iz Vrtojbe, stara 92 let, se-stra duhovnika Štefana Faganeka iz Bilj. Tu je več beguncev z Goriskega.

— **Za dopust »sloboščina«.** V glasilu ogrskih Slovencev »Novine«, čita-

mo obširen dopis, naj bi Slovenci namestu »dopuste« rabili besedo »slobodščina«, s katero ogrski Slovenci označujejo »dopust«.

+ Desetletnica smrti pesnika Simona Gregorčiča bo 24. novembra t. l. Ali bi se ne moglo odrediti, da se ga ob tej priliki s primernimi prireditvami spominjajo naše ljudske in srednje šole?

+ Od 63.000 avstrijskih vojnih ujetnikov jih je umrlo 35.000 do 40.000 v srbskem ujetništvu. »Nasinec« zaznamuje poročilo naše tretje rdeče knjige, kjer poroča naše zunanje ministrstvo na podlagi verodostojnih virov in izpovedb, da je umrlo v srbskem ujetništvu od 63.000 — 35.000 do 40.000 avstrijskih vojnih ujetnikov.

— Konfiscirane razglednice. C. kr. policijsko ravnanjstvo v Ljubljani je s odlokom z dne 29. oktobra 1916, št. 8/25/Prš. razširjanje razglednice št. 113 iz »Vojnska in slikah« založene od »Ilustrovanega Glasnika«, tiskane v Katoliški tiskarni, predstavljajoče ilustracijo k pesmi »Naprej zastava Slave« na podlagi § 7 lit. zakona z dne 5. maja 1869, drž. zakona št. 66 ustavilo.

— Smrtna kosa. Umrli je na Vrskem dolgoletni župan Simon Oset. — V Mostah je umrla gdčna. Ivanka Zakotnik. — V Celju je umrl Vladimir Kunej, star 27 let, sin zadružnega revizorja g. Benj. Kuneja. — V Gradcu je umrl vkokojeni višji poštni okntrolor Ivan Vuk. — V Bistrici pri Lembahu je umrl posestnik Jakob Gaube, star 71 let. — Umrli je v Kranju ondodni gimn. učitelj telovadbe Evgen Sajovic, star 36 let.

— V ruskem ujetništvu je umrl Franc Bernik, LIR 20, iz Most pri Komendi, za pljučnico dne 28. julija t. l. Sporočil je to dr. Taussig, polkovnik zdravnik, sopodpisani Pavel Zamida, medicinar (Tjumen, gov. Tobolsk, Sibirija). Dopisnica je hodila tri mesece.

— V ruskem ujetništvu je Jakob Kaučič iz Idrije.

— Deklica utonila. V Mostah pri Komendi je 19. oktobra utonila dveletna Marijana Kepic, ko je njena mati šla v drugo vas poizvedovati natančneje o možu-očetu, ki je ravno padel na italijanskem bojišču.

— Ogenj je uničil v soboto hišo posestnika Franca Jeraja v Blatni Brezovici št. 44. Na lice mesta je takoj prihitelo vojaštvo tamošnje vojaške mobilne konjske bolnišnice št. 16, 1. sekcija, ki je s svojim neumornim delom preprečilo, da se ni ogenj razširil in da je požar tudi po velikem trudu pogasil.

— Opekla se je v petek zvečer doma v kuhinji 6½letna Frančiška Sedel, hčerka kočarice Marije iz Vrhnike št. 123. Ko se je grela pred malo pečjo, kjer kuhajo za prešiče, se ji je naekrat, skoro gotovo od iz peči padlega ogorka vnela obleka. Domačih ni bilo nobenega blizu, k sreči pa so njen klic slišali v bližini nastanjeni vojaki, ki so prihiteli in udušili ogenj. Na več krajih telesa težko opečeno je mati prinesla v tukajšnjo bolnišnico.

— Iz ruskega ujetništva se je oglasil Josip Povšič, 4. družina rabotih, Penza, Rusija, kateri pozdravlja vse svoje znance in prijatelje.

Umrli je v Šibeniku tamošnji odvetnik dr. Ivan K. Fontana pl. Valsalina.

— Dobavni razpis. C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Beljaku razpisuje dobavo materialij za razsvetljavo, snajenje in dr.; dalje dobavo vrvarskega, pozamentarijskega in ščetarskega blaga za čas od 1. januarja do 30. junija 1917. Dobavni pogoji se dobe, ako se poština vpošlje pri IV. oddelku navedenega ravnateljstva v Beljaku ali pa pri c. kr. obratnem ravnateljstvu v Gradcu. Ponudbe, ki jih je sestaviti po predpisanih vzorcih, je vložiti pri imenovanem ravnateljstvu v Beljaku ali pri obratnem ravnateljstvu v Gradcu najkasneje do 18. novembra t. l. do 12. ure opoldne. Odtis dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

— Umrli je v Crikvenici v Hrv. Primorju tamošnji lekarnar g. Ivan Polič.

— Kdo ima službo za invalida? Invalid Franc Miklavčič v Dragi, pošta Višnjagora, star 31 let, bivši šofer v Rakeku—Prezid, z vsemi udi, išče primerne službe, gre tudi k tramvaju, za služabnika v trgovine itd. Prosi, da se mu piše.

Primorske novice.

Za trojezične napise v Trstu. »Soldatenzeitung« piše pod naslovom »Ulični napisi v Trstu«: Vsi ulični napisi v Trstu in okolici so danes izključno italijanski. To je delo prejšnjega narodno-italijanskega občinskega zastopstva, katerega duševna glava, dr. Pitacco, je začetkom vojske pobegnil v Italijo. Prebivalstvo Trsta je pa do 25 odst. slovensko, in če se prišteje še

ozadje, ki politično pripada k mestu, potem je med 100 prebivalci 90 Slovencev. Zato ni nobenega vprašanja, da bi morali biti na ulicah tudi slovenski napisi. Trst je pa tudi edina svetovna luka monarhije, ki je za njeno ureditev doprinesla velikih žrtv; last je celokupne Avstrije, in splošni posredovalni jezik našega državnega in gospodarskega življenja je nemščina. Jezikovno vprašanje se tu ne sme obravnavati z zgolj krajevnih vidikov. Nevzdržno je stanje, ko se trgovci ali potniki, ki pride iz notranje Avstrije v Trst, središče naše svetovne trgovine, sploh ne ve kam obrniti, ker so mu napisi na ulicah, na cestni železnici, javnih poslopjih, da celo kožipoli v luki, kratkoma vsi javni napisi popolnoma nerazumljivi. Ulični napisi v avstrijskem pristaniškem mestu Trstu morajo biti na prvem mestu nemški, potem slovenski in italijanski šele potem bodo odgovarjali svoji svrhi in državnemu značaju mesta; vse drugo bi se reklo narodnim prepričanjem puščati mesto tam, kamor ne spada, marveč edino le državna misel. Da pride Avstrija zopet do svojih pravic, je treba zapisati le en stavek: »Vsi ulični napisi se morajo nadomestiti s trojezičnimi (nemško - slovensko - italijansko)«, kajti v Trstu vlada namesto razpuščenega občinskega zastopstva vladni komisar, ki mu ni treba drugega nego pod zgornji stavek podpisati svoje ime. — To pot ima »Soldatenzeitung« prav.

Najvišje pohvalno priznanje za izvrstno službovanje pred sovražnikom je dobil gorški državni in deželni poslanec, sedaj nadporučnik-avditor Josip Fon, pri sodišču neke vojne skupine.

Županstvo občine št. Peter pri Gorici, sedaj v Tacnu pri Ljubljani, naznanja svojim občinarjem, da je umrl dne 20. oktobra v Ljubnem v bolnišnici njen starešina Marteljanc Ivan.

Tržaški škof za begunce. V Kopruse je ustanovil deželni odbor za podporo beguncev. Tržaški škof dr. Karlin pripravlja okrožnico na duhovnike tržaško-koperske škofije, kjer jim bo priporočal, naj podpirajo ustanovljeni odbor in naj delujejo za begunce v smislu krščanskega usmiljenja in ljubezni.

Družba sv. Mohorja prosi svoje člane-begunce, da se naj oglašijo za letošnje knjige pri družbinem poverjeniku svojega novega bivališča. Begunci pa, ki bivajo v večjih skupinah v okrajih kjer ni družbinega poverjenika — naj si izvolijo med seboj poverjenika. Ta naj sestavi imenik udov-beguncev, označi škofijo in župnijo kjer so se begunci vpisali za 1. 1916. Po sprejemu imenika bode Družba poslala knjige poverjenikom. Kjer pa begunci družbeniki ne bivajo v skupinah, naj naznanijo posamezniki svoj naslov naravnost Mohorjevi družbi in naj povejo, kje so se vpisali za 1. 1916.

Zakaj ne slovensko? »Pomožni odbor za begunce iz juga na Dunaju« nam dopisuje nemško. Zakaj ne slovensko, ko so vendar v odboru tudi Slovenci in je ustanovljeno mesto tudi za slovenskega uradnika.

— V ruskem ujetništvu so: Anton Franko iz Bukove na Primorskem; Nikolaj Logar iz Bohinjske Bistrice; Blaž škofic iz Kranja; Jurij Štiftar iz Cvilovca (Celovca?); Rudolf Frluga iz Grete pri Trstu; Martin Hočvar iz fare Stopiče pri Novem mestu; Anton Piletič iz Velike Brusnice na Dol.; Josip Jerič iz Petrovč pri Celju; Ludovik Simčič iz Gonjače pri Gorici. So še drugi Slovenci. Naš naslov je: Bezugiomu, Stanica, Orlovskaja, Salskago okruha, Rusija, voennoplennomu Antonu Franko.

Samoumor na pokopališču. 30letna Marija Vidali iz Lazareta pri sv. Jernju pri Koprui, se je na pokopališču pri sv. Ani v Trstu zastrupila s petrolejem. Našli so onesveščeno in jo prepeljali v mestno bolnišnico.

Dva otroka padla z okna. 2letna bratranca Renat in Marija Cicotin v Trstu, ul. Bergamasco št. 18, sta se igrala na oknu v prvem nadstropju in oba naenkrat padla na ulico. Težko poškodovana so prenesli v bolnišnico.

Armadno poveje maršala Mackensena.

Berlin, 1. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: General in maršal pl. Mackensen je izdal 26. oktobra, na podrejeno mu dobruško armado naslednje armadno povelje:

Pri Medgidiji, 26. okt. 1916.

Armadno povelje.

Vojaki podrejene mi armadne skupine!

Nemški cesar mi je naročil, naj vam z njegovimi pozdravi sporočim njegovo zahvalo za Vaš čin v Dobrudži. Ta svoj čin ste venčali z zavzetjem Konstante, Černeve in z zasledovanjem sovražnika preko le-teh. Kako ste presenetili Rumune pri Tutakanu in Silistriji ter ustavili nje in Ruse pri

Dobriču. Pri Musubeiju in Aptatu ste jih tako porazili, da so morali iskati zavetja v svojih, že v miru pripravljenih, od Črnege morja pri Tuzli do Donave pri Rasovu segajočih utrjenih postojankah. Pri Topraisarfu in Cobadinu njihovih glavnih opirališčih, so dobili vrhutega znatna ojačenja, toda čeravno so tudi od morja sem in preko Donave poizkušali ogroževati Vaše kri-lo, — v tridnevni vroči borbi ste pognali Ruse, Rumune in Srbe iz njihovih bojnih utrd, jih v neumornih približnih bojih pognali čez Trajanove nasipe in jih zasledovali skozi severno Dobrudžo. Pribrorili ste popolno zmago, vredno sobojevniške tekme vseh orožij, vredno zvestega zavezništva, ki družji v Vaših vrstah Nemce, Bolgare, Osmane in Avstroogre.

Z Vašimi najvišjimi vojnimi gospodi in Vašimi rojaki doma pričakujem tudi jaz kot Vaš poveljnik poln hvalečnosti in zaupanja nadaljnjih uspehov Vaše bojne vrlosti.

Podpisal

pl. Mackensen,
general in maršal.

Bivši črnogorski vojni minister Vešović na Grškem.

Atene, 31. oktobra. Tukajšnji listi poročajo, da se je posrečilo bivšemu črnogorskemu vojnemu ministru Vešoviću, ki je meseca junija 1916 zavratno umoril nekega avstrijskega nadporučnika, in na katerega glavo je bila razpisana nagrada 50.000 K, uiti čez Albanijo na Grško.

Ljubljanske novice.

Na pokopališču sv. Križa.

se je včeraj popoldne ob grobovih padlih naših junakov vršila glnjiva spominska slavnost, katere so se udeležili vojaški in civilni odličniki inna stotine občinstva. Grobovi junakov so bili okrašeni s cvetlicami in cipresami, okoli lesenega križa pa je bil napravljen zelen gaj, na križu pa so viseli venci dežele kranjske, tukajšnje garnizije in mestne občine. Govoril je ob grobeh nemški, slovenski in hrvaški mornariški superior monsig. Kokalj, nakar je »Glasbena Matica« zapela tri žalostinke.

Občinstvo je polagalo na grobove spominske listke. Z goriške bojne črte pa so vetrovi prinašali na pokopališče glasove topov, oznanjajoč, da tudi ta dan smrt na bojišču ne počiva. Tudi na protestantskem pokopališču, kjer počiva okolu 300 umrlih vojakov, je bila primerna slavnost.

lj Umrli so v Ljubljani: Stanislav Sitenški, pionir. — Andry Miletič, pešec. — Katarina Oven, užitarica, 67 let. — Ivan Brodnik, posestnik, 64 let. — Daniel Ljubič, sin magistratnega sluga, 3 mesece in pol. — Istvan Kuszi, pešec.

lj Z ljubljanskega učiteljišča. Na lastno prošnjo je trajno vpokojena c. kr. vadniška učiteljica na c. kr. učiteljišču v Ljubljani Pavla pl. Renzenberg.

lj Iz ruskega ujetništva se je oglasil Plehan Bogomir; nahaja se težko ranjen v Nižnem Novgorodu.

lj Mesarjem in občinstvu v znanje in ravnatelj C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je dooznalo, da nekateri mesarji in občinstvo dovolj ne vpoštejajo naredb za brezmesne dneve. Tako na primer nekateri mesarji ob brezmesnih dneh prodajajo teleče glave, kar je po tozadevni naredbi tudi prepovedano in se prizadeti na to opozarjajo.

lj Namesto venca za okrašenje vojaških grobov je deželno in gospejno pomožno društvo Rdečega križa za Kranjsko kupilo za 50 kron spominskih listkov pri mestnem magistratu v Ljubljani. Vsi, ki niso grobov razsvetlili, naj bi posnemali ta vzgled in poslali mestnemu magistratu primerne svote za uboge rodbine padlih ljubljančanov.

lj Mesto venca na krsto je nabrala brivska zadruga pri svojih članih za pokojnim Wildmannom, brivskim mojstrom, 160 K ter jih podarila njegovi vdovi.

lj Oddaja krompirja za I. okraj. Za I. okraj se bo oddajal krompir po naslednjem redu: V petek, dne 3. novembra t. l. od 8. do 9. ure dopoldne št. 1 — 120, od 9. do 10. ure dopoldne št. 121 do 240, od 10. do 11. ure dopoldne št. 241 do 360; od 2. do 3. ure popoldne št. 361 do 480, od 3. do 4. ure popoldne št. 481 do 600, od 4. do 5. ure popoldne št. 601 do 720.

lj Oddaja krompirja za uslužbence tobačne tovarne. Uslužbenci tobačne tovarne bodo dobivali v soboto 4. novembra iz skladišča pri Mühleisnu krompir po naslednjem redu: Od pol 2 do 2 popoldne oni s krompirjevimi nazkaznicami iz I. in II. okraja, od 2 do 3 oni iz III. okraja, od 3 do 4 iz ostalih okrajev, od 4 do 5 zamudniki izmed tobačnih uslužbencev. Druzi stran-

kam kot uslužbencem tobačne tovarne se v soboto popoldne krompir ne bo oddajal.

lj 10 K nagrade dobi tisti, ki naznani osebo, katera si na pokopališču pri Sv. Križu napravlja pot v gostilno preko neke grobnice nasproti gostilne. Naznani naj se dotičnega našemu uredništvu.

lj Izgubila se je včeraj popoldne na pokopališču pri Sv. Križu svilenka pompadura, v kateri je bila denarnica s 20 K in razne druge reči. Pošten najditelj naj jo odda proti primerni nagradi g. Just. Hiti, Sv. Petra nasip 71.

Ušel je v torek jutraj mlad lovski pes, rujava barve z belo liso na vratu. Imel je usnjato torbico, zamsko št. 838 in sliši na ime Lord. Najditelj naj ga vrne pri Požičar, Ilirska ul. 29/1.

—Kmetijstvo na Tiroškem.

Tirolska, ki je na glasu po umnem in modernem obdelovanju zemlje daleč po svetu, je tista dežela, ki Italijanom najbolj diši in za katero so že stotisoče najboljših mož žrtvovali brez uspeha. Na južnem Tirolskem sem se maja udeležil ofenzive proti Italijanom, katere smo potisnili iz sli-kovite Tirolske daleč v italijansko gorovje, na ta način sem se seznanil temeljito s tamošnjim kmetijstvom, o katerem spregovorim tukaj par besed v pouk našim kmetom.

Tri kmetijske panoge ima Tirolska posebno razvite: vinorejo, sadjerejo in živinorejo. Naši vinogradi so res lepi, so okras vsakega posestva, a imajo vendar v primeri s tirolskimi nedostatke. Pri nas se s primeroma večjimi stroški manj doseže kot na Tirolskem. Ob železniški progi Franzensfeste—Ala v južnem Tirolskem, koder sem spomladi prehodil, se nahajajo vinogradi naravnost bajno krasno razvrščeni; gledalec nehoti spozna, da je tu dovršenost, ki je v najlepšem soglasju z naravo samo. Namen mi je tukaj pokazati, kako zna Tirolec kosček zemlje tako uporabiti, da mu donša vsestranskih koristi za življenje.

Trs je nasajen v ravnih vrstah, in sicer trs od trsa približno 30 do 50 cm, vrsta od vrste 2 m. Trs drže v zraku krog 2 m visoki siebri, ki so s prečnicami med sabo zvezani, tako da dobimo nekakšen špalir. Od stebra do stebra je napeljana žica, po kateri se trs spenja, dokler se v podobi oboka ne združi s trsom druge vrste.

Trs je nenavadno krepak, in sicer po zatrdilu tamošnjega strokovnjaka zato, ker ga obrezujejo, dokler se ne teče, ne puščajo dolgih šparanov, ga skrope z galico takoj, ko se prikaže mladice. Gnoje z umetnimi gnojili, kakor s kalijevo soljo celo čez leto. Da se jim trud stotero poplača, sem se dovolj na lastne oči prepričal. Ker je vrsta od vrste 2 m oddaljena, je še vmes dovolj prostora, ki ga pa ne puščajo praznega. Kjer tvorita dve vrsti, sklenjajoči se v strop, skozi katerega težko prodro solčni žarki, nekakšen špalir, tam (pod špalirjem) raste enoletna detelja, da je veselje. Med vrstami, ki je vsaka na drugo stran napeljana, je posejana rž, tu ali tam tudi oves, pšenica ali celo trava, ki je bila v začetu junija 1 m visoka.

(Dalje.)

Esad Toptani proti Bitolju.

Dunaj. Esad Toptani, ki je pred kratkim v Solunu pozdravil Venizela, je prišel v Kozani v zahodni Macedoniji s 1000 oboroženimi Albanci. Bajje namerava pohod proti Bitolju; ko bo izpopolnil svoj zbor na 5000 mož.

Genadijev nevarno obolel.

Sofija. Nekdanji ministrski predsednik Genadijev je nevarno obolel. Ne upajo, da bi zopet ozdravil.

Španski kraj dela odločno na mir.

Hamburg, 31. oktobra. »Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Genfa: Pariški »Debats« javlja: Španski kralj zadnje čase dela zopet še odločnejše na mir.

— Prislina ponudba za surovo in beljeno bombažasto blago v teži 20 do 100 gramov za kvadratni meter.

Trgovinsko ministrstvo je temeljem ministrskega ukaza z dne 13. aprila 1916, drž. zak. št. 100 z razpisom z dne 12. oktobra 1916 odredilo prislino ponudbo za vse vrste surovih in beljenih gladkih to je nevorčastih bombažastih tkanin v teži od 2 kg do 10 kg na 100 kvadratnih metrov ne glede na širino, način tkanja in število preje. Pod prislino ponudbo ne padejo tkanine iz sukanca, kakor na primer tuli, etamin, grenadin, markizet. Kdor ima v celoti manj nego 1000 m blaga, ki je podvrženo tej prislini ponudbi, ga ne zadene dolžnost prislino ponudbe. Kdor ima 1000 m prijavi podvrženega blaga ali več, je dolžan do 6. novembra 1916 Centrali za bombaž (Baumwollzentrale, Dunaj I, Maria Theresienstr. 32—42) ponuditi vso svojo zalogo tovrstnega

blaga. Od vsake ponujene kvalitete je poslati istočasno ponudbo 15 cm dolg vzorec v celi širini blaga. Naznaniti je dalje množino in kraj zaloge. Kdor ima spravljeno ponudbi podvrženo blago, je prav tako zavezan prijaviti Centrali za bombaž vso množino blaga, ki je pri njem spravljena, čeprav množina ne dosega 1000 m in ne glede na to, kdo je lastnik. Natančnejše podatke glede te prisilne ponudbe dobe zainteresirane pri Centrali za bombaž in pri krajevno pristojnih trgovskih in obrtniških zbornicah. Prestopki tega ukaza zlasti tudi zapoznitev ponudbe se kaznujejo po določilih ministrskega ukaza z dne 13. aprila 1916, če ne spadajo pod strožja kazenska določila.

Kupim vsako množino

Voska in medu

Ponudbe z vzorci in cenami na:

IVAN GERK, Trst-Valdirivo št. 12.

Luščine

(voščine) od medu, kupi **K. MILKOVIČ, Moste pri Ljubljani.** Poroča naj se: Ali so medene ali suhe, množina in cena. 2553

Išče se k boljši družini v Krško na Dolenskem pridna in krščanska

DEKLA

v srednjih letih, ki se razume na vsa hišna dela. Plača 20 do 24 kron mesečno. - Ponudbe sprejema upravništvo „Slovenca“ pod št. 210-2544.

KOBILE

zelo lepe, okoli 15 pesti visoke, po 3½ leta stare, pripuščene, dobre za tek in vožnjo, so naprodaj, ker nima hlapca, pri **L. MODIC v Novivasi pri Rakeku.** - Cena po dogovoru. 2543

Išče se pošten

urarski učenec

od postenih staršev. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 2549.

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Orehov les v hlohkih, Kostanjev les v polenih in hlohkih

2407

kupim

vsako vagonko množino po najvišji dnevni ceni. **J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.**

POZOR!

Pravi tržaški **bičevniki** vseh velikosti dobijo se le še samo pri tvrdki **OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Martinova cesta 15.** Razpošiljam na vse strani na debelo in 1542 na drobno.

Prazne ureče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma **J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko.** - Istotam se kupujejo po najvišjih dnevni cenah

suhe gobe.

2383

Pravi čebelni vosek

v velikih in manjših količinah se kupuje.

Ponudbe z označbo množine in cene na upravo tega lista pod „Čebelni vosek“.

Diska: »Katoliške Tiskarne«.

»Dajala konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.

Lego, zelo solnčno stanovanje

2552

v vili v nekem trgu na spodnjem Štajerskem se da v najem. Vila je 5 minut od kolodvora oddaljena. V trgu je sedež č. kr. okr. glavarstva. Pripravno za duhovnika-begunca. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 2552.

Pomočniki

za pohištveno mizarstvo se sprejme v trajno delo. - Zajedno se išče tudi

Vajenec

za gornjo obrt. Kje, se izve v zalogi pohištva **I. Cerne, Dunajska cesta št. 28.**

Učenca

za tapetniško obrt sprejme **Ivan Černe, Dunajska cesta št. 28.**

Podpisano županstvo naznanja vsem p. n. občinarjem, da se še vedno nahaja v Dornbergu in kdor kaj od občine potrebuje naj se tja obrača. Za slučaj preselitve, se bo takoj objavilo.

Zadnja pošta naj se naslavlja **Rihenberg** in ne več Dornberg.

Županstvo v Dornbergu pri Gorici dne 29. oktobra 1916.

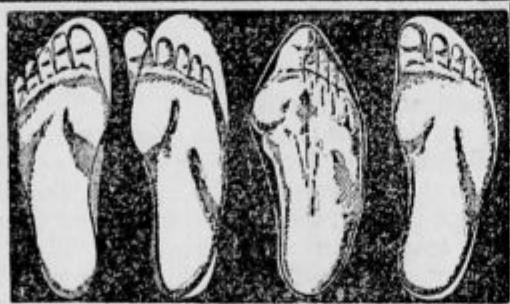
J. Mrevlje upravitelj.

Vr VI 451/16-22

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani je pod predsedstvom c. kr. višje deželne sodnije svetnika Vedernjaka, v navzočnosti c. kr. dvornega svetnika Pajka, c. kr. deželne sodnije svetnikov Milčinskega in Regallyja kakor sodnikov in c. kr. avskultanta Jermana kakor zapisnikarja na obtožbo c. kr. državnega pravdnika z dne 24. avgusta 1916 opr. št. 874/16-2 zoper Matevža Jerasa rojenega 12. septembra 1867 v Česnjicah, pristojnega v Smartno, kat. oženjen, posestnik v Smartnem, že kaznovan, zavoljo pregreška po § 14/2 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915 d. z. št. 228, katero obtožbo je c. kr. višja deželna sodnija v Gradcu z razsodilom z dne 17. septembra 1916 opr. št. J 50/16-1, dopustila, danes po dognani glavni razpravi, določeni vsled naredbe z dne 21. septembra 1916 opr. št. Vr. VI 451/16-19, v navzočnosti c. kr. državnega pravdnika Stöckla, prostega obtoženca Matevža Jerasa, po predlogu obtožitelja na obsojbo v zmislu obtožbe, razsodila tako: Matevž Jeras je kriv, da je, zaradi prestopka draženja po § 7 cesarske naredbe z dne 1. avgusta 1914 d. z. št. 194 že kaznovan, dne 9. junija 1916 v Kamniku izrabljaj izredne, po vojnem stanju povzročene razmere, zahteval za neobhodno potrebne reči - mlade prašičke - očitno čezmerne cene in sicer: a) za 4 prašičke domače reje v skupni teži 42 kg ceno 480 K, b) za 4 prašičke v skupni teži 22 kg, katere je dan preje kupil za 244 K, ceno 297 K, s čimer je zakrivil pregrešek draženja po § 14 št. 2 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915, d. z. št. 228, in se obsoja po § 14 odst. 2 cit. cesarske naredbe z uporabo § 260 b k. z. na 14 dni strogega zopora, poostregega z enim trdim ležiščem na teden in denarno kazen 200 K, za slučaj neiztirljivosti iste v nadaljnjih 20 dni v zapor in po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov. V zmislu § 19 cit. cesarske naredbe se ima ta sodba objaviti po enkrat v časopisih „Slovenski Narod“, „Slovenec“ in „Domoljub“ na stroške obtoženca. V zmislu § 18 cit. cesarske naredbe pa se razsodi na izgubo obrtne pravice za dobo enega leta.

Ljubljana, dne 7. oktobra 1916.

Prosim, oglejte si predležee oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagodena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veččaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvala

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. . . . . K 173,490,838-
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. . . . . K 48,752,022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432,232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. - Prospekti zastoj in poštnine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, dobri oče, stari oče in stric, gospod

Janez Brodnik

posestnik

v sredo dne 1. nov. 1916 ob 5. uri popoldne, po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 64. letu starosti, vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v petek, dne 3. nov. 1916 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Cesta v mestni log 33, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bode darovala v farni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 2. novembra 1916.

Globoko žalujoča rodbina.

Dražba zemljiške parcele.

Dne 8. novembra dopoldne ob 10. uri se vrši pri okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16 dražba zemljiške parcele Calista Pontello, ležeče pri topničarski vojašnici. Pojasnila daje odvetnik **DR. OTON FETTICH-FRANKHEIM, Sodna ulica št. 11.** 2533

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Eugen Sajovic,

gimnazijski telovadni učitelj

v torek, dne 31. oktobra 1916 ob 11. uri zvečer v 36. letu svoje dobe po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal. Zemski ostanki preljubelega pokojnika preneso se v petek, dne 3. novembra 1916 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje grobišče.

V Kranju, dne 2. novembra 1916.

Ivana Sajovic roj. Pleiweissova, mati. - Janko, Gvidon, Jožko in Stanko, bratje - Mimi omož. Pirčeva, Karla omož. Luznarjeva, Nuša omož. Majdičeva in Hani, sestre. - Ciril Pirc, Franc Luznar, Jožko Majdič, svaki. - Toni Sajovic roj. Švejda, Vera Sajovic roj. Savnikova, svakinji. - Nečaki in nečakinje.

Brez vsakega posebnega obvestila.

2574